

Działanie 6.18 Rozwój usług społecznych, w tym świadczonych w społeczności lokalnej

- typ 1, 2, 4

Nabór nr: FEPZ.06.18-IP.01-001/26

1. Czy można łączyć typy projektu? Tzn. typ 1 (CUS) z typem 3 (mieszkania)? Lub typ 2 (usługi społeczne) z typem 3 (mieszkania)?

Odpowiedź: Kiedy realizatorem projektu jest CUS, wówczas realizowany jest wyłącznie typ 1, który obejmuje swoim zakresem również usługi opiekuńcze i asystenckie oraz mieszkania, zgodnie z zakresem interwencji EFS+ wskazanym w kryterium specyficznym dopuszczalności nr 7. Jeśli realizatorem projektu jest inny podmiot np. OPS czy PCPR lub Wnioskodawca realizuje projekt sam, wówczas może łączyć typ 2 i typ 4 w jednym projekcie, złożonym w odpowiedzi na nabór.

2. Czy realizując typ 1 (CUS), możemy zaplanować zakup i wdrożenie systemów RESQL w szkołach, dla których organem prowadzącym jest wnioskodawca? RESQL to system pomagający szkołom rozwiązywać problemy bullingu – przemocy rówieśniczej.

Składa się z 5 kluczowych elementów:

- 1. mobilnej aplikacji do zgłaszania incydentów**
- 2. panelu Interwenta dla wyznaczonych nauczycieli**
- 3. materiałów szkoleniowych dla uczniów, nauczycieli i rodziców**
- 4. scenariuszy lekcji wychowawczych**
- 5. zestawu pomocy interwencyjnej, psychologicznej i prawnej dla nauczycieli.**

Za pomocą aplikacji uczniowie anonimowo zgłaszają przypadki przemocy rówieśniczej, a interwent, odbierając wiadomość, ma okazję dopytania o szczegóły i podjęcia odpowiednich działań. Zespół RESQL pomaga szkołom we wdrożeniu programu i tworzeniu przyjaznego środowiska dla wszystkich uczniów.

Więc na stronie: <https://resql.pl/>

Wsparcie w ramach CUS skierowane jest do różnych grup docelowych, w tym osób doświadczających przemocy, dlatego wydaje mi się, że system RESQL jest dobrym rozwiązaniem.

Jednocześnie, przyjmując, że zgodzicie się Państwo ze mną, we wniosku aplikacyjnym znalazłby się wskaźnik własny, np. „Liczba placówek systemu oświaty, w których wdrożono system RESQL”.

Odpowiedź: Realizacja działań polegających na wdrożeniu rozwiązań wspierających przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej nie może być rozważana w ramach typu projektu 1, ponieważ planowane działania (objęcie wsparciem placówek systemu oświaty) nie będzie stanowił element usług społecznych dostarczanych lub koordynowanych przez centrum usług społecznych, wpisujących się w zakres interwencji EFS+. Szkoły nie są podmiotem wskazanym w kryterium specyficznym dopuszczalności nr 1.

Jednocześnie należy podkreślić, że wsparcie w ramach typu 1 nie może mieć charakteru wyłącznie edukacyjnego ani polegać jedynie na zakupie i wdrożeniu narzędzia informatycznego na potrzeby placówek systemu oświaty. Planowane działania muszą być ukierunkowane na świadczenie usług społecznych (zgodnie z definicją wskazaną w obowiązujących Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027) na rzecz osób wskazanych w grupie docelowej, w tym działań interwencyjnych, profilaktycznych oraz wspierających (np. psychologicznych, pedagogicznych, prawnych), realizowanych w środowisku lokalnym.

Wsparcie w projekcie skierowane jest do określonych grup docelowych i zgodnych z zakresem interwencji EFS+, przemoc rówieśnicza nie wpisuje się w zakres interwencji, a uczniowie szkół nie są bezpośrednią grupą docelową zgodnie z kryterium specyficznym dopuszczalności nr 1. Należy również pamiętać, iż wsparcie realizowane przez CUS powinno wynikać z Programu Usług Społecznych.

- 3. Proszę o potwierdzenie, że całość wsparcia określona w typie 2 (usługi społeczne) może być realizowana również w typie 1 (CUS) – na co wskazują zapisy dotyczące grupy docelowej w poszczególnych typach wsparcia (Dla projektów realizujących 1 typ projektu grupę docelową dodatkowo, oprócz osób wskazanych w pkt 1 mogą stanowić)**

Odpowiedź: Zakres usług, które mogą być realizowane w ramach typu projektu 1, nie jest określony w Regulaminie naboru w formie zamkniętego katalogu. Wynika on z **modelu funkcjonowania centrum usług społecznych**, określonego w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz z **zakresu interwencji EFS+**, wskazanego w dokumentach programowych i wytycznych. Wsparcie w ramach typu 2 dotyczy osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność oraz opiekunów faktycznych/nieformalnych jako element usług opiekuńczych/asystenckich. Kryterium specyficzne dopuszczalności nr 7 wskazuje, iż w ramach typu 1 Wnioskodawca obligatoryjnie

realizuje usługi opiekuńcze i/lub asystenckie dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i/lub osób potrzebujących usług asystenckich. Natomiast druga usługa realizowana przez CUS wynikająca z Programu Usług Społecznych musi wpisywać się w zakres interwencji EFS+, którym jest m.in. wsparcie rodziny i pieczy zastępczej, która nie jest możliwa do realizacji w ramach typu 2 czy 4.

4. Nawiązując do zapisów Regulaminu dotyczących działań możliwych do realizacji w ramach typu 2 (i mam nadzieję 1 również):

h) upowszechniania transportu indywidualnego typu door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności wtedy, gdy będzie ona konieczna do zapewnienia dostępu do innej usługi mającej na celu zaspokajanie ich aktualnych potrzeb (społecznych czy zdrowotnych):

a) proszę o potwierdzenie, że usługi door-to-door rozumiane są jako transport indywidualny, do miejsc wskazanych przez uczestników projektu (uczestników objętych usługami opiekuńczymi, asystenckimi lub zdrowotnymi), jako element kompleksowego wsparcia. Uczestnicy mogą wykorzystać ten transport np. do lekarza, sklepu, na cmentarz, do urzędu.

Nie jest to dowóz wyłącznie do miejsc realizacji wsparcia;

b) proszę o potwierdzenie, że w kontekście usługi transportu indywidualnego musimy wybrać najlepszą opcję – tj. albo zakup/leasing auta + zatrudnienie kierowcy lub zlecenie usługi transportu, w zależności od możliwości gminy i lokalnego rynku;

c) czy dowóz uczestników do miejsc realizacji wsparcia traktowany będzie przez Państwa jako usługa (transport indywidualny) czy jako element niezbędny do realizacji usługi (ale nie usługa). Jest to istotne w kontekście wymogów regulaminu dot. procentowego udziału poszczególnych elementów wniosku w budżecie.

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Regulaminu naboru, usługa transportu indywidualnego typu door-to-door, o której mowa w pkt 2.1.2 lit. H), może być realizowana jako **element zapewniający dostęp uczestników projektu do innych usług społecznych lub zdrowotnych**, w szczególności w sytuacjach, gdy bariera mobilności uniemożliwia skorzystanie z tego wsparcia.

Ad a) Usługa transportu typu door-to-door rozumiana jest jako **transport indywidualny, dostosowany do potrzeb osób wymagających wsparcia w zakresie mobilności**, realizowany w celu umożliwienia dostępu do innych form wsparcia. Może ona obejmować

dowóz do miejsc, w których uczestnik projektu zaspokaja swoje aktualne potrzeby społeczne lub zdrowotne (np. placówki ochrony zdrowia, urzędy, miejsca realizacji usług społecznych), o ile jest to uzasadnione celami projektu i potrzebami uczestników.

Jednocześnie należy podkreślić, że transport typu door-to-door **nie stanowi samodzielnej usługi**, lecz element kompleksowego wsparcia, którego zasadniczym celem jest umożliwienie korzystania z innych usług (opiekuńczych, asystenckich) objętych projektem.

Ad b) Sposób organizacji usługi transportu (np. zakup lub leasing pojazdu wraz z zatrudnieniem kierowcy lub zlecenie usługi podmiotowi zewnętrznemu) powinien być **uzasadniony potrzebami projektu, możliwościami organizacyjnymi beneficjenta oraz uwarunkowaniami lokalnego rynku**, a także spełniać zasady racjonalności, efektywności i gospodarności wydatków. Jednocześnie należy pamiętać, iż pojazdy zakupione w projekcie nie mogą być zasilane paliwami kopalnymi takimi jak ropa/benzyna/gaz.

Ostateczny wybór rozwiązania podlega ocenie na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie.

Ad c) Dowóz uczestników projektu do miejsc realizacji wsparcia może być traktowany:

- door to door nie jest stricte dowozem uczestników na zajęcia. Jest to rodzaj dodatkowej usługi dla uczestnika objętego wsparciem w projekcie w postaci usług opiekuńczych czy asystenckich. Transport uczestników na zajęcia np. w Dziennym Domu Pobytu, Klubie Seniora czy na inne zajęcia realizowane w projekcie jest również możliwy po przedstawieniu uzasadnienia i odpowiedniej metodologii wydatku. Zwrot kosztów dojazdu uczestnikowi projektu został wskazany w załączniku nr 12 Katalog standardu i cen rynkowych towarów i usług dla programu FEPZ 2021–2027 do Regulaminu wyboru projektów.
- jako **element niezbędny do realizacji innej usługi**, jeżeli pełni wyłącznie funkcję pomocniczą wobec zasadniczych działań projektowych.

Sposób kwalifikacji transportu w projekcie powinien wynikać z jego roli w logice projektu oraz mieć odzwierciedlenie w opisie działań i budżecie. Ocena poprawności przypisania wydatków następuje na etapie oceny wniosku o dofinansowanie.

- 5. Chciałabym dopytać o jedną kwestię – napisaliście Państwo: *Sposób organizacji usługi transportu (np. zakup lub leasing pojazdu wraz z zatrudnieniem kierowcy lub zlecenie usługi podmiotowi zewnętrznemu) powinien być uzasadniony potrzebami projektu, możliwościami organizacyjnymi beneficjenta oraz uwarunkowaniami lokalnego rynku, a także spełniać***

zasady racjonalności, efektywności i gospodarności wydatków. Jednocześnie należy pamiętać, iż pojazdy zakupione w projekcie nie mogą być zasilane paliwami kopalnymi takimi jak ropa/benzyna/gaz. Ostateczny wybór rozwiązania podlega ocenie na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie. – niniejsze jest zgodne z zapisami Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027, Podrozdział 2.4. Cross-financing. Jest to jednak zbyt duże uogólnienie, ponieważ, zgodnie z pkt. 6, ppkt c: (CF dotyczy wyłącznie:) zakupu mebli, sprzętu i pojazdów, z wyjątkiem sytuacji, gdy:

i) zakupy te zostaną amortyzowane w całości w okresie realizacji projektu, z zastrzeżeniem podrozdziału 3.7, lub

ii) beneficjent udowodni, że zakup będzie najbardziej opłacalną opcją, tj. wymaga mniejszych nakładów finansowych niż inne opcje, np. najem lub leasing, ale jednocześnie jest odpowiedni do osiągnięcia celu projektu; przy porównywaniu kosztów finansowych związanych z różnymi opcjami, ocena powinna opierać się na przedmiotach o podobnych cechach; uzasadnienie zakupu jako najbardziej opłacalnej opcji powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu, lub

iii) zakupy te są konieczne dla osiągnięcia celów projektu (np. wyposażenie pracowni naukowych); uzasadnienie konieczności tych zakupów powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu (za niezasadny należy uznać zakup sprzętu dokonanego w celu wspomagania procesu wdrażania projektu, np. zakup komputerów na potrzeby szkolenia osób bezrobotnych).

Warunki z tiretów i–iii są rozłączne, co oznacza, że w przypadku spełnienia któregokolwiek z nich, zakup mebli, sprzętu i pojazdów może być kwalifikowalny w ramach EFS+ poza cross-financingiem. Zakup mebli, sprzętu i pojazdów niespełniający żadnego z warunków wskazanych w tirecie i–iii stanowi cross-financing.

Rozumiem więc, że jeśli w naszym projekcie spełniony zostanie min. jeden z warunków wskazanych powyżej to zakup pojazdu nie będzie stanowił CF, tym samym nie dotyczy go zapis „nie mogą być zasilane paliwami kopalnymi takimi jak ropa/benzyna/gaz.”.

Odpowiedź: Organizator konkursu dopuszcza możliwość zakupu pojazdów elektrycznych.

Proszę jednak pamiętać, że na etapie oceny projektu taki wydatek poddawany jest ocenie pod kątem racjonalności, efektywności i gospodarności. Ponadto oceniający w trakcie oceny dokonują analizy zakupu pojazdu w stosunku do najmu długoterminowego czy leasingu.

Ostateczny wybór rozwiązania będzie podlegał ocenie na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie na podstawie jego założeń, analiz i uzasadnień.

6. Zgodnie z zapisami Regulaminu i Wytycznych: 4. Możliwe jest finansowanie działań umożliwiających pozostanie osób z niepełnosprawnościami i osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w społeczności lokalnej, pozwalające tym osobom na w miarę możliwości samodzielne funkcjonowanie, w tym działania zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo tych osób takie jak np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania (mieszkania adaptowalne), sfinansowanie tworzenia i rozwoju wypożyczalni sprzętu wspomagającego (zwiększającego samodzielność tych osób) i sprzętu pielęgnacyjnego (niezbędnego do opieki nad tymi osobami), sfinansowanie wypożyczenia lub zakupu tego sprzętu, usługi dowożenia posiłków, usługi transportu indywidualnego. Tego rodzaju działania realizowane są jako element kompleksowych projektów dotyczących usług asystenckich lub usług opiekuńczych i mogą być finansowane z EFS+ lub w ramach crossfinancingu.

a) proszę o informacje, czy w zakresie „usługi dowożenia posiłków” możliwe jest w projekcie zaplanowanie kosztów zarówno zakupu posiłków, jak i ich dowozu? Jest to element kompleksowego wsparcia uczestnika.

b) jeśli odpowiedź na powyższe brzmi „nie” i możliwy jest wyłącznie dowóz posiłków, to czy koszt zakupu posiłku może stanowić wkład własny w projekcie?

Dotyczy typów 1 i 2.

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Regulaminu naboru oraz Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków EFS+, działania takie jak usługi dowożenia posiłków mogą być realizowane **wyłącznie jako element kompleksowych projektów dotyczących usług opiekuńczych lub asystenckich**, służących umożliwieniu osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu pozostania w społeczności lokalnej.

Ad a) w ramach projektu możliwe jest finansowanie **usługi dowożenia posiłków**, rozumianej jako działanie organizacyjne i logistyczne umożliwiające uczestnikom projektu zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, o ile jest ono niezbędne z punktu widzenia celów projektu oraz potrzeb uczestników.

Jednocześnie należy podkreślić, że **kwalifikowalny może być koszt usługi dowozu**, natomiast **koszt zakupu samych posiłków (świadczenie rzeczowe)** co do zasady **nie stanowi wydatku kwalifikowalnego w ramach EFS+**, o ile nie wynika to wprost z odrębnych zapisów regulaminu lub wytycznych.

Ad b) Koszt zakupu posiłków może zostać ujęty jako **wkład własny w projekcie**, pod warunkiem że:

- pozostaje w bezpośrednim związku z realizowanymi usługami opiekuńczymi lub asystenckimi,
- jest niezbędny do osiągnięcia celów projektu,
- został prawidłowo wykazany i udokumentowany zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie naboru oraz Wytycznych.

Ostateczna ocena kwalifikowalności poszczególnych wydatków, w tym ich przypisania do kosztów projektu lub wkładu własnego, dokonywana jest na etapie oceny wniosku o dofinansowanie.

7. Czy wkładem własnym w projekcie mogą być zasiłki otrzymywane przez uczestników projektu w trakcie jego realizacji? (inne niż 500+ i 300+). Dotyczy typów 1, 2 i 3.

Odpowiedź: Należy odróżnić zasiłki i świadczenia pieniężne przysługujące uczestnikom na podstawie odrębnych przepisów od **wpłat wnoszonych przez uczestników projektu jako odpłatności za usługi świadczone w ramach projektu**.

Wpłaty uczestników mogą stanowić wkład własny, o ile:

- wynikają bezpośrednio z udziału w projekcie,
- stanowią odpłatność za usługę realizowaną w ramach projektu,
- są ponoszone na rzecz projektu i pozostają pod kontrolą beneficjenta,
- zostały przewidziane w dokumentacji naborowej oraz prawidłowo ujęte w budżecie projektu.

Zasiłki i inne świadczenia otrzymywane przez uczestników projektu, jako świadczenia niezależne od udziału w projekcie i niewnoszone przez niego na jego realizację mogą stanowić wkład własny pod warunkiem, **że są powiązane z realizacją projektu (z usługami realizowanymi na rzecz uczestnika)**.

8. Czy możliwa jest w realizacji w projekcie usług złotej rączki jako element kompleksowego wsparcia? Dotyczy typów 1 i 2.
9. Czy możliwa jest realizacja w projekcie usług kosmetycznych/ fryzjerskich dla osób zależnych, które nie mogą samodzielnie o siebie zadbać? Chodzi wyłącznie o pielęgnację, a nie usługi upiększające (np. manikure, ale nie przedłużanie paznokcie; mycie/podcięcie włosów dla osób leżących, ale nie upięcia itd.). Chodzi o poprawę funkcjonowania osób zależnych (w tym chorych, leżących, niesamodzielnych) – jako element kompleksowego wsparcia. Dotyczy typów 1 i 2.
10. Czy możliwa jest realizacja w projekcie usług podologicznych, jako element usług zdrowotnych? Byłby to element kompleksowego wsparcia dla osób, które są odbiorcami usług opiekuńczych lub asystenckich. Dotyczy typów 1 i 2.
11. Czy w ramach projektu (typ 1) możliwa jest realizacja form integrujących rodziny w postaci jednodniowych wyjazdów?
12. Czy w ramach typu 1 możliwe jest utworzenie sali integracji sensorycznej i przeszkolenie z SI kadry bądź zlecenie realizacji działań w utworzonej sali?
13. Czy w ramach typu 1 możliwe jest przeszkolenie kadry oraz zakup systemu biofeedback?
14. Czy możliwe jest w projekcie (typ 1 i 2) zaplanowanie usługi fizjoterapii, jako np. specjalistyczna usługa w miejscu zamieszkania?
15. Czy w ramach typu 1, gdzie grupą docelową są osoby starsze, możemy zaplanować jednodniowe wyjazdy dla seniorów? Takie działania mają charakter integrujący i aktywizujący.
16. Czy w ramach typu 1 (CUS) możliwe jest zapewnienie usługi tłumacza języka migowego, np. w postaci kilku godzin miesięcznie do wykorzystania zgodnie z potrzebami?
17. Czy w ramach typu 1 (CUS) możliwe jest zapewnienie usługi mobilnego konsultanta snu, jako element kompleksowego wsparcia?

Odpowiedź dla pytań 8-17: Zgodnie z Regulaminem naboru, SzOOP FEPZ oraz Wytocznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków EFS+, w ramach projektów możliwa jest realizacja różnych form wsparcia, pod warunkiem że:

- mają one charakter usług społecznych lub usług wspierających,
- są elementem kompleksowego wsparcia uczestników projektu.

- pozostają w bezpośrednim związku z potrzebami grupy docelowej,
- służą utrzymaniu lub poprawie samodzielności, funkcjonowania lub jakości życia uczestników,
- nie mają charakteru rekreacyjnego, upiększającego lub komercyjnego,
- oraz wpisują się w model zdeinstytucjonalizowanych usług świadczonych w środowisku lokalnym.

W projektach typu 1 dodatkowo kluczowe znaczenie ma, aby działania:

- były realizowane lub koordynowane przez CUS,
- wpisywały się w jego funkcję organizowania i integrowania usług społecznych na poziomie lokalnym.

Co może być dopuszczalne, jeśli spełnia warunki:

- drobne usługi techniczne („złota rączka”) - jeśli służą utrzymaniu samodzielności i bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania,
- usługi pielęgnacyjne (fryzjerskie, kosmetyczne) - jeśli mają charakter higieniczno-opiekuńczy, a nie estetyczny (jako usługa opiekuńcza)
- usługi podologiczne, fizjoterapia - jako element wsparcia funkcjonalnego, nie leczenia sensu stricto (jako usługa opiekuńcza lub specjalistyczna usługa opiekuńcza)
- działania integrujące (wyjazdy jednodniowe) - jeśli są narzędziem pracy socjalnej, integracji lub aktywizacji społecznej, a nie celem samym w sobie, dodatkowo do innych usług realizowanych w projekcie jako zapewnienie kontaktów z otoczeniem
- działania specjalistyczne (SI, biofeedback) - jeśli są uzasadnione potrzebami grupy i wpisane w model usług CUS. Działania nie mogą mieć charakteru usług zdrowotnych. Szkolenie kadry jest możliwe tylko i wyłącznie na zasadach zgodnych z Wytocznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 tj: koszty związane z **podnoszeniem kwalifikacji zawodowych personelu projektu** mogą być kwalifikowalne, o ile zostały uwzględnione w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu **jako niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu**. w ramach naboru jedynie w ramach typu 2e możliwe jest wsparcie dla osób wykonujących usługi opiekuńcze/asystenckie w postaci m.in. szkoleń, konsultacji, spotkań informacyjnych. Zakup systemu jest kwalifikowalny pod warunkiem, iż jest on racjonalny i niezbędny do realizacji projektu.
- usługa tłumacza języka migowego - jeśli jest niezbędna do zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami komunikacyjnymi dostępu do usług społecznych realizowanych

przez CUS i lub do udziału w działaniach projektowych w ramach pozostałych typów projektu;

- usługa mobilnego konsultanta snu - jeśli stanowi element wsparcia funkcjonalnego lub edukacyjnego dla osób niesamodzielnych, ich opiekunów lub rodzin, a jej celem jest poprawa codziennego funkcjonowania, a nie świadczenie usług medycznych.
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania obejmują usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i wykonywane są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Należy pamiętać, iż tego rodzaju usługi są świadczone obok usług opiekuńczych jako kompleksowe wsparcie uczestnika. Wydatek kwalifikowalny stanowią specjalistyczne usługi opiekuńcze udzielane na podstawie rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, w formie m.in. pielęgnacji jako wspierania procesu leczenia, rehabilitacji fizycznej i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii.

Co nie powinno być realizowane:

- działania o charakterze rekreacyjnym, turystycznym lub upiększającym,
- usługi oderwane od potrzeb wynikających z niesamodzielności lub zagrożenia wykluczeniem,
- tworzenie infrastruktury lub zakup sprzętu bez powiązania z usługą,
- świadczenia o charakterze stricte zdrowotnym wymagające finansowania w ramach systemu ochrony zdrowia

Podsumowując, o dopuszczalności realizacji danej formy wsparcia decyduje nie jej nazwa, lecz jej funkcja w projekcie oraz związek z celem interwencji EFS+ i potrzebami grupy docelowej.

Ocena dopuszczalności poszczególnych form wsparcia dokonywana jest każdorazowo w kontekście całości projektu, jego celów, grupy docelowej oraz roli danej usługi w logice interwencji.

18. W ramach typu 1, zgodnie z Ustawą, musi powstać zespół do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w skład którego wchodzi „stara” kadra merytoryczna z OPS. Zespołem kieruje organizator pomocy społecznej (stanowisko, którego w OPS nie

było). Proszę o potwierdzenie, że poza KIPUS, OUS i OSL, wydatkiem kwalifikowalnym w projekcie jest też wynagrodzenie organizatora pomocy społecznej lub (jeśli ma to być osoba wybrana spośród dotychczas pracujących w OPS) dodatek do wynagrodzenia dla tej osoby, ze względu na zwiększenie zakresu obowiązków zgodnie z art. 31 Ustawy o CUS.

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Regulaminu wyboru projektu cz. 5.3.4 Wytyczne do realizacji projektów pkt 7. w projekcie **nie mogą być finansowane w ramach CUS koszty związane z zatrudnieniem pracowników socjalnych lub innych pracowników realizujących zadania zespołu do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej**, którzy nie zostali oddelegowani lub przeniesieni do realizacji usług przez CUS. w ramach projektu **kwalifikowalne są wyłącznie wynagrodzenia osób zatrudnionych w ramach zespołu do spraw organizowania usług społecznych**, tj. KIPUS, OUS, OSL.

19. Proszę o potwierdzenie, że w ramach typu 1 (CUS), w związku z koniecznością zatrudnienia nowej kadry, możliwe jest zaplanowanie kosztów:

- badań lekarskich i kursu BHP;
- kosztów utworzenia miejsc pracy – biurka, krzesła, komputery;
- kosztów kilometrówki dla KIPUS, analogicznie jak dla opiekunów czy asystentów

Odpowiedź: w ramach typu projektu 1 możliwe jest uwzględnienie kosztów związanych z zatrudnieniem nowej kadry, w tym kosztów badań lekarskich oraz szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, o ile koszty te powstają wyłącznie w związku z realizacją projektu i dotyczą kadry zatrudnionej na potrzeby jego realizacji.

Jednocześnie należy wskazać, że koszty badań lekarskich i szkoleń BHP, jako koszty wynikające z obowiązków pracodawcy, co do zasady powinny być ujmowane w kosztach pośrednich projektu, zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków.

Ujęcie tych kosztów w kosztach bezpośrednich wymaga każdorazowo odpowiedniego uzasadnienia i powiązania z realizacją działań merytorycznych pracowników i podlega ocenie na etapie weryfikacji wniosku o dofinansowanie.

20. Proszę o potwierdzenie, że w ramach czynności przygotowawczych do utworzenia i funkcjonowania CUS możliwe jest zaplanowanie wynagrodzeń dla pracowników CUS, tj. koordynatora indywidualnych planów usług społecznych, organizatora społeczności lokalnej oraz organizatora usług społecznych przed faktycznym rozpoczęciem

funkcjonowania CUS? Powyższa możliwość wynika z zapisów ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, zgodnie z którą CUS jest odpowiedzialny za opracowywanie diagnozy potrzeb. Tym samym, aby móc zgodnie z ww. Ustawą przygotować diagnozę przez centrum, niezbędne jest zatrudnienie jego pracowników, który zobowiązani są do jej przygotowania.

Odpowiedź: Tak, w ramach typu projektu 1 możliwe jest zaplanowanie wynagrodzeń dla pracowników CUS do przygotowania lokalnej diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. w zależności od uchwały rady gminy powołującej CUS czy momentu funkcjonowania CUS (wejścia w życie uchwały), do zespołu ds. przekształcenia CUS, mogą zostać zatrudnione/oddelegowane osoby posiadające odpowiednie kompetencje do tworzenia diagnozy. Mogą to być pracownicy gminy oddelegowani do realizacji tego zadania, diagnoza może zostać zlecona podmiotowi zewnętrznemu. KIPUS, OSŁ i OUS również może zostać powołany do zespołu tworzącego diagnozę potrzeb (w zależności od uchwały), ostateczną decyzję podejmuje Wnioskodawca, mając na uwadze kwalifikacje i doświadczenie osób odpowiedzialnych za tworzenie diagnozy.

W związku z powyższym, koszty wynagrodzeń pracowników CUS/gminy zaangażowanych w działania przygotowawcze, w tym w opracowanie diagnozy, mogą stanowić **wydatki kwalifikowalne**, o ile:

- zakres wykonywanych przez nich zadań pozostaje w bezpośrednim związku z realizacją projektu,
- zatrudnienie i zakres obowiązków zostały prawidłowo opisane we wniosku o dofinansowanie,
- koszty te spełniają zasady kwalifikowalności wydatków, w szczególności racjonalności i proporcjonalności.

Należy podkreślić, że etap przygotowawczy stanowi **integralną część realizacji projektu typu 1**, a nie okres wyłączony z możliwości finansowania, przy czym ostateczna ocena zasadności i kwalifikowalności kosztów następuje na etapie oceny wniosku o dofinansowanie.

21. Zgodnie z Wytocznymi dot. realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021-2027 z dnia 25 czerwca 2025 r., Sekcja 4.3.1. Usługi opiekuńcze i asystenckie:

IZ RP zapewnia, że wsparcie dla usług opiekuńczych lub asystenckich prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej przez danego

beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.

Następnie w prezentacji dot. konkursu 6.18 wskazano:

Wnioskodawca w treści wniosku ma obowiązek zamieścić informacje (dane liczbowe) potwierdzające, że w wyniku realizacji projektu nastąpi zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług, a także liczby osób objętych usługami w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu tj. 2025 r.

Proszę o wyjaśnienie co w sytuacji, gdy Wnioskodawca nie świadczył usług społecznych lub asystenckich w roku 2025. Czy wówczas należy wskazać, że w 2025 r. Wnioskodawca objął "0" osób usługami opiekuńczymi lub asystenckim?

Odpowiedź: w sytuacji, gdy Wnioskodawca w roku 2025 nie świadczył usług opiekuńczych lub asystenckich, zarówno w odniesieniu do liczby miejsc świadczenia usług (nie zostały utworzone nowe miejsca stacjonarne i nie nastąpiło zwiększenie liczby opiekunów świadczących usługi), jak i liczby osób objętych tymi usługami zasadnym jest przyjęcie, że wartość wynosi „0”.

22. Proszę o wyjaśnienie w jaki sposób spełnić kryterium premiujące nr 3 - Utworzenie nowych miejsc stacjonarnego świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej - w sytuacji, gdy Wnioskodawca planuje realizację wyłącznie 2 TYPU projektów.

Odpowiedź: Możliwość spełnienia kryterium nr 3: „Utworzenie nowych miejsc stacjonarnego świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej” nie wynika wyłącznie z przypisania projektu do określonego typu (1/2/4), lecz z zaplanowania w projekcie działań prowadzących do utworzenia nowych miejsc stacjonarnego świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej, rozumianych zgodnie z definicją wskaźnika Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej (sztuki), wskazaną w Liście Wskaźników Kluczowych 2021-2027 – EFS+. Wskaźnik obejmuje nowo utworzone dzięki wsparciu EFS+ miejsca stacjonarnego świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej. w przypadku wsparcia istniejących wcześniej placówek świadczenia usług do wskaźnika zliczane są wyłącznie nowe miejsca utworzone dzięki wsparciu EFS+.

Zwiększanie liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w formach stacjonarnych odbywa się poprzez tworzenie miejsc:

a) stałego lub krótkookresowego pobytu dziennego;

b) stałego lub krótkookresowego pobytu całodobowego w placówkach, w których są realizowane usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej lub miejsc opieki wytchnieniowej w formie krótkookresowego pobytu.

Projekty typu 2 mogą obejmować utworzenie miejsc stacjonarnego świadczenia usług społecznych poprzez m.in.:

- dzienny dom pomocy,
- ośrodki wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (zarówno w formie pobytu dziennego jak i całodobowego), o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach nie jest większa niż 8 dla osób wskazanych w kryterium specyficznym dopuszczalności Grupy docelowej.
- utworzone miejsca świadczenia opieki wytchnieniowej w środowisku lokalnym, w formie krótkookresowego pobytu (zgodnie z warunkami wskazanymi w Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 z dnia 25 czerwca 2025 r.).

Wnioskodawca realizujący wyłącznie typ 2 może zatem spełnić kryterium specyficzne jakościowe nr 3, o ile we wniosku wykaże, że w projekcie powstaną nowe miejsca stacjonarnego świadczenia usług.

Nie jest to kryterium obligatoryjne. Niespełnienie kryterium/ów specyficznych jakościowych nie skutkuje negatywną oceną projektu w rozumieniu art. 56 ust. 5 ustawy. Kryteria mają charakter fakultatywny i nie są obowiązkowe dla udziału projektu w dalszym postępowaniu.

Typ 2. Rozwój usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, m.in. w formie:

a) usług opiekuńczych, w tym usług sąsiedzkich i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w formach środowiskowych, dziennych oraz całodobowych w formach zdeinstytucjonalizowanych, w tym promujących ideę wolontariatu,

e) wsparcia dla osób wykonujących usługi opiekuńcze/asystenckie w postaci m.in. szkoleń, konsultacji, spotkań informacyjnych,

f) programów rozwojowych dla opiekunów faktycznych/nieformalnych sprawujących opiekę nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu poprzez m.in. wsparcie w bieżącej opiece, pomoc wytchnieniową, wsparcie w zakresie informacji i doradztwa, wsparcie zdrowotne (m.in. rehabilitacja, turnusy sanatoryjne), wsparcie psychologiczne, grupy wsparcia/samopomocowe, sąsiedzkie/lokalne banki usług

opiekuńczych i rozwojowych, teleopieka, wolontariat opiekuńczy (jako element usług asystenckich/opiekuńczych),

h) upowszechniania transportu indywidualnego typu door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności wtedy, gdy będzie ona konieczna do zapewnienia dostępu do innej usługi mającej na celu zaspokajanie ich aktualnych potrzeb (społecznych czy zdrowotnych).

**Chcielibyśmy złożyć wniosek na każdy z ww podpunktów. Czy auto musi być elektryczne, czy może być np. hybryda, czy może być to zakup auta używanego albo auto w leasingu? (auto byłoby wykorzystywane do usług wskazanych we wniosku)?
Co dokładnie oznacza finansowanie?**

Odpowiedź: Usługa transportu typu door-to-door stanowi element kompleksowego wsparcia uczestników projektu i może być realizowana wyłącznie jako usługa uzupełniająca wobec innych form wsparcia (np. usług opiekuńczych lub asystenckich).

Sposób organizacji transportu (np. zakup, leasing pojazdu, zlecenie usługi podmiotowi zewnętrznemu) powinien być uzasadniony potrzebami projektu, możliwościami organizacyjnymi Wnioskodawcy oraz zasadami racjonalności, efektywności i gospodarności wydatków.

Jednocześnie przypominamy, iż pojazdy finansowane w ramach projektu nie mogą być zasilane paliwami kopalnymi, takimi jak ropa, benzyna lub gaz.

Oznacza to, że w ramach projektu możliwe jest finansowanie pojazdów spełniających powyższy warunek, w szczególności pojazdów elektrycznych lub innych pojazdów niewykorzystujących paliw kopalnych.

Dopuszczalność zakupu pojazdu nowego, używanego lub finansowania w formie leasingu podlega każdorazowo ocenie w kontekście obowiązujących wytycznych oraz zasad kwalifikowalności wydatków.

Pojazd musi być wykorzystywany wyłącznie na potrzeby realizacji usług świadczonych na rzecz uczestników projektu.

Ostateczna ocena zasadności i kwalifikowalności wydatku następuje na etapie oceny wniosku o dofinansowanie.

23. Czy budżet rozpisuje się na każdy rok odrębnie? Jak wygląda wtedy otrzymane dofinansowanie - czy środki są przebrane w całości na początku projektu, czy będą przelewane w transzach na każdy rok?

Odpowiedź: Budżet projektu należy opracować zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym, z uwzględnieniem planowanych wydatków w poszczególnych okresach realizacji projektu.

Dofinansowanie nie jest przekazywane jednorazowo na początku realizacji projektu. Środki wypłacane są w formie transz, na podstawie przyjętego harmonogramu płatności i zatwierdzonych wniosków o płatność, zgodnie z postępowaniem realizacji projektu oraz zapisami umowy o dofinansowanie.

24. Czy dobrze rozumiem, jeśli dochody stowarzyszenia za ostatni rok wyniosły około 120 tys., to możemy wnioskować o 300 tys. - po 100 tys. na każdy rok? (36 mcy)?

Odpowiedź: Zgodnie z kryterium „Zdolność finansowa”, Wnioskodawca zobowiązany jest wykazać, że jego obrót za ostatni zatwierdzony rok jest równy lub wyższy od średnich rocznych wydatków w projekcie.

W przypadku projektu trwającego 36 miesięcy, średnie roczne wydatki obliczane są według wzoru:

wartość projektu ogółem / liczba miesięcy realizacji × 12 miesięcy.

Przy wartości projektu wynoszącej 300 000 zł i okresie realizacji 36 miesięcy, średnie roczne wydatki wynoszą ok. 100 000 zł.

Oznacza to, że Wnioskodawca powinien wykazać obrót na poziomie co najmniej 100 000 zł w ostatnim zatwierdzonym roku.

Jeżeli obrót Wnioskodawcy wyniósł ok. 120 000 zł, spełnia on minimalny warunek w zakresie zdolności finansowej, przy założeniu prawidłowego wykazania danych we wniosku o dofinansowanie oraz spełnienia pozostałych kryteriów wyboru projektów.

Jednocześnie podkreślamy, że spełnienie kryterium „Zdolność finansowa” nie stanowi gwarancji uzyskania dofinansowania.

25. W jaki sposób będzie badany obrót Wnioskodawcy będącego związkiem wyznaniowym, który nie składa sprawozdań finansowych? Czy wystarczy księga przychodów i rozchodów?

Odpowiedź: o wybór projektu do dofinansowania w sposób konkurencyjny w ramach naboru mogą ubiegać się następujące typy Wnioskodawców:

- JST, ich związki, porozumienia, stowarzyszenia, jednostki organizacyjne JST,
- organizacje społeczeństwa obywatelskiego i podmioty ekonomii społecznej prowadzące działalność statutową lub gospodarczą w obszarze usług społecznych użyteczności publicznej,
- podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, **statutowo świadczące usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.**

W sekcji dotyczącej spełnienia kryterium „Zdolność finansowa” należy wskazać wysokość osiągniętych przychodów za ostatni zamknięty i zatwierdzony rok kalendarzowy oraz określić, na podstawie jakich dokumentów dane te zostały ustalone. Obrót wskazany w tej części wniosku o dofinansowanie musi być równy lub wyższy niż średnie roczne wydatki w projekcie.

W przypadku związku wyznaniowego, który nie sporządza sprawozdań finansowych na podstawie ustawy o rachunkowości, dane dotyczące obrotu mogą zostać wskazane w oparciu o prowadzoną dokumentację finansową zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, np. księgę przychodów i rozchodów lub inną ewidencję przychodów.

26. Czy spełnienie kryterium będzie zapewnione w sytuacji, gdy Wnioskodawca posiada na terenie województwa zachodniopomorskiego oddział ujawniony w KRS (oczywiście zarejestrowany co najmniej 1 rok przed dniem złożenia wniosku)?

Odpowiedź: Tak, spełnienie przedmiotowego kryterium będzie zapewnione w sytuacji, gdy Wnioskodawca posiada na terenie województwa zachodniopomorskiego oddział ujawniony w Krajowym Rejestrze Sądowym, zarejestrowany co najmniej na 1 rok przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. Informacje te należy zawrzeć we wniosku o dofinansowanie.

27. Czy kryterium to dotyczy wyłącznie Wnioskodawcy, tj. nie jest wymagane jego spełnienie przez Partnera/Partnerów w projekcie? z naszej interpretacji wynika, że warunek odnosi się wyłącznie do Wnioskodawcy, a Partner nie musi go spełniać - bardzo prosimy o potwierdzenie.

Odpowiedź: Kryterium specyficzne dopuszczające nr 2 dotyczy wyłącznie Wnioskodawcy. Nie jest wymagane jego spełnienie przez Partnera/Partnerów projektu. Tym samym, Partner nie musi posiadać siedziby, oddziału ani miejsca wykonywania działalności na terenie województwa zachodniopomorskiego przez wskazany okres.

28. Czy kryterium specyficzne nr 3 " Utworzenie nowych miejsc stacjonarnego świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej" zostanie uznane za spełnione jeśli w istniejącym już mieszkaniu treningowym obejmiemy wsparciem nowe osoby, które dotychczas nie korzystały ze wsparcia. Jak się ma to do zapisu w regulaminie konkursu "Wsparcie usług w ramach istniejących mieszkań treningowych, mieszkań wspomaganych lub mieszkań z usługami/ze wsparciem jest możliwe wyłącznie pod warunkiem zwiększenia liczby miejsc w danym mieszkaniu, bez pogorszenia jakości świadczonych usług lub w przypadku mieszkań treningowych oraz mieszkań z usługami/ze wsparciem o charakterze treningowym, objęcia nowych osób, które dotychczas nie korzystały ze wsparcia"

Czy jednak to kryterium zostaje spełnione tylko i wyłącznie poprzez stworzenie nowego miejsca stacjonarnego świadczenia usług społecznych?

Odpowiedź: Zgodnie z Regulaminem wyboru projektów i wytycznymi EFS+: Wsparcie usług w ramach istniejących mieszkań treningowych, mieszkań wspomaganych lub mieszkań z usługami/ze wsparciem jest możliwe wyłącznie pod warunkiem zwiększenia liczby miejsc w danym mieszkaniu, bez pogorszenia jakości świadczonych usług lub w **przypadku mieszkań treningowych oraz mieszkań z usługami/ze wsparciem o charakterze treningowym, objęcia nowych osób, które dotychczas nie korzystały ze wsparcia.**

Powyższy zapis oznacza, iż w przypadku mieszkań wspomaganych warunkiem świadczenia usług w mieszkaniu jest wzrost liczby miejsc w danym mieszkaniu, wówczas wsparciem w ramach projektu mogą zostać objęte wszystkie osoby w nim przebywające. Nie można wspierać miejsc w istniejących mieszkaniach wspomaganych, jeśli w ramach projektu nie nastąpi wzrost liczby miejsc w tym mieszkaniu.

W przypadku mieszkań treningowych, aby warunek został uznany za spełniony, można objąć wsparciem nowe osoby, które dotychczas nie korzystały z tego wsparcia w przypadku, kiedy nie ma możliwości zwiększenia liczby miejsc w mieszkaniu.

29. Czy wobec tego do wskaźnika pn. "Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej", który oprócz opisu we wniosku o dofinansowanie potwierdza kryterium specyficzne nr 3, zalicza się nowe osoby objęte wsparciem w istniejących już mieszkaniach treningowych ? - wskaźnik zg z LWK mówi o stacjonarnych miejscach świadczenia usług, a w przypadku wsparcia istniejących wcześniej placówek świadczenia usług do wskaźnika zliczane są wyłącznie nowe miejsca utworzone dzięki wsparciu EFS+. Idąc tym tokiem myślenia, przyjęcie nowych osób do istniejących

mieszkań treningowych nie spełnia kryterium specyficznego nr 3 bo nie tworzy się nowych miejsc. Proszę o jednoznaczne stanowisko w tej sprawie.

"Wskaźnik obejmuje nowo utworzone dzięki wsparciu EFS+ miejsca stacjonarnego świadczenia usług społecznych lub zdrowotnych w społeczności lokalnej.

Liczbę miejsc należy monitorować jako potencjał danej placówki/ośrodka/mieszkania itp. do świadczenia usług, tj. liczbę osób, które mogą w tym samym momencie jednocześnie skorzystać z oferowanych usług (a nie miejsce jako obiekt, w którym dana usługa jest świadczona).

Przykład: w przypadku utworzonego w projekcie mieszkania wspomaganego, mogącego jednocześnie przyjąć 5 osób, należy wykazać 5 utworzonych miejsc świadczenia usług.

W przypadku wsparcia istniejących wcześniej placówek świadczenia usług do wskaźnika zliczane są wyłącznie nowe miejsca utworzone dzięki wsparciu EFS+."

Odpowiedź: w przypadku projektów obejmujących wyłącznie mieszkania treningowe, w których nie następuje zwiększenie liczby miejsc, a jedynie rotacja osób objętych wsparciem, kryterium specyficzne nr 3 dotyczące utworzenia nowych miejsc stacjonarnego świadczenia usług nie zostaje spełnione i nie skutkuje przyznaniem punktów.

30. Czy w momencie składania wniosku Gmina powinna mieć zapewnienie od PES, który miałaby realizować zadanie w ramach projektu (Klub Seniora) o podjęciu się zadania? (tak zrozumiałam biorąc udział w szkoleniu online).

Odpowiedź: Na etapie składania wniosku o dofinansowanie oceniający nie weryfikują, czy jest zapewnienie PES, iż będzie realizować daną usługę. Zgodnie z zapisami Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie oraz zgodnie z kryterium specyficznym dopuszczalności nr 9 Wnioskodawca jest zobowiązany, aby przeznaczyć co najmniej 30% środków zaplanowanych na finansowanie usług na zlecenie ich realizacji podmiotom ekonomii społecznej. Oprócz wyboru wskaźnika specyficznego dla projektu *Procent środków zaplanowanych na finansowanie usług na zlecenie ich realizacji podmiotom ekonomii społecznej* w opisie zadania powinny znaleźć się informacje, iż co najmniej 30% środków zaplanowanych na finansowanie usług zostanie przeznaczonych na zlecenie realizacji tych usług przez podmioty ekonomii społecznej. **Rekomenduje się również wskazanie w nazwie karty wydatku, które z nich zostaną zlecone PES. Wnioskodawca powinien więc przeprowadzić analizę dostępności podmiotów ekonomii społecznej, realizujących**

usługi społeczne i działających na obszarze CUS przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, aby nie wystąpiły problemy z ich zlecaniem na etapie realizacji projektu.

31. Czy możemy w projekcie zatrudnić KIPUS, OSL, OUS bez kwalifikacji ustawowych?

Uważam, że nie, bo wynika to wprost z ustawy o CUS (w obecnej chwili toczą się prace nad zmianami ustawy w tym zakresie, ale póki co nic pewnego) jednakże docierają informacje, że jeśli ops ogłosi nabór a nie będzie kandydatów spełniających wymagania i zatrudnimy osoby bez kwalifikacji to WUP uzna wydatek na wynagrodzenia za kwalifikowalny.

Odpowiedź: Zgodnie z obowiązującą ustawą o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, koordynatorem indywidualnych planów usług społecznych, organizatorem społeczności lokalnej i organizatorem usług społecznych mogą zostać osoby, posiadające odpowiednie kwalifikacje wskazane w ww. ustawie. Do momentu wejścia w życie aktualizacji ustawy, która może zmienić zapisy dot. kwalifikacji osób zatrudnionych do realizacji usług społecznych, w tym szkoleń realizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, nie ma możliwości zatrudnienia kadry bez odpowiednich kwalifikacji. Opisując potencjał kadrowy we wniosku o dofinansowanie, Wnioskodawca powinien zapewnić, iż osoby zatrudnione na stanowisku KIPUS, OSL, OUS będą posiadać odpowiednie kwalifikacje.

32. Czy opieka wytchnieniowa zapewniająca opiekę osobom niesamodzielnym w projekcie może być realizowana w miejscu zamieszkania tej osoby? i czy taka forma wpisuje się w tworzenie nowych miejsc stacjonarnego świadczenia usług w społeczności lokalnej?

Odpowiedź: Opieka wytchnieniowa w projekcie może być realizowana w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej jako forma usługi świadczonej w społeczności lokalnej, pod warunkiem, że ma charakter środowiskowy, jest elementem kompleksowego wsparcia w ramach usług opiekuńczych lub asystenckich, nie ma charakteru opieki instytucjonalnej oraz jest realizowana zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji określonymi w Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków EFS+. **Opieka wytchnieniowa nie jest usługą opiekuńczą i jest świadczona przy jednoczesnym wsparciu opiekunów faktycznych (w ramach typu 2f).**

Taka forma wsparcia musi być dostosowana do indywidualnych potrzeb osoby korzystającej z usług, zapewniać poszanowanie jej godności, intymności i bezpieczeństwa, być świadczona przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje oraz nie prowadzić do zastępowania

dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie ani do podwójnego finansowania.

Jednocześnie opieka wytchnieniowa realizowana w miejscu zamieszkania nie jest traktowana jako tworzenie nowych miejsc stacjonarnego świadczenia usług w społeczności lokalnej, ponieważ nie polega na utworzeniu wyodrębnionej infrastruktury pobytowej w placówce dziennej lub całodobowej, lecz stanowi formę niestacjonarnej usługi środowiskowej świadczonej w naturalnym środowisku osoby potrzebującej wsparcia. w przypadku realizacji usług w miejscu zamieszkania, należy zwiększyć liczbę opiekunów świadczących usługi (wskaźnik rezultatu **Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (osoby)**)

W związku z planowanym złożeniem wniosku w działaniu 6.18, w którym grupę docelową stanowią osoby zagrożone przemocą domową oraz ich otoczenie, zwracamy się z prośbą o doprecyzowanie:

Czy w ramach nowego projektu możliwe jest rozszerzenie usługi terapeuty ds. przemocy o wsparcie dla rodzin bez dzieci oraz osób żyjących w konkubinacie, a także ich najbliższego otoczenia?

Odpowiedź: w projektach realizowanych w ramach typu 1 grupą docelową mogą być osoby zagrożone przemocą domową oraz ich otoczenie, jednakże grupa docelowa musi wpisywać się w zakres interwencji EFS+ wskazany w kryterium. w projekcie obejmującym działania w ramach typu 1 zgodnie z kryterium specyficznym dopuszczalności nr 7:

1. Możliwa jest realizacja usług wchodzących w zakres interwencji EFS+ obejmująca usługi z zakresu: wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością, usług w mieszkaniach treningowych i wspomaganych oraz mieszkaniach z usługami/ze wsparciem, usług zdrowotnych, opiekuńczych, a także wsparcia opiekunów faktycznych.
2. Obligatoryjnie realizowane będą usługi opiekuńcze i/lub asystenckie dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i/lub osób potrzebujących usług asystenckich.

W związku z powyższym, osoby zagrożone przemocą domową oraz ich otoczenie mogą otrzymać wsparcie w postaci usług w mieszkaniu wspomagany, treningowych lub w mieszkaniu z usługami/ze wsparciem (które ze względu na trudną sytuację życiową

wymagają wsparcia w postaci usług w mieszkaniu). Dodatkowo wsparcie rodzin z dziećmi zagrożonych przemocą jest możliwe w ramach zakresu EFS+ wskazanego w kryterium tj.: wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

Należy mieć dodatkowo na uwadze, iż przynajmniej jedną z realizowanych usług, wynikającą z Programu Usług Społecznych oprócz wsparcia mieszkaniowego musi być realizacja usługi opiekuńczej i/lub asystenckiej dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i/lub osób potrzebujących usług asystenckich.

Usługi terapeuty ds. przemocy o wsparcie dla rodzin bez dzieci oraz osób żyjących w konkubinacie, a także ich najbliższego otoczenia jest możliwe w ramach Działania FEPZ.06.22, dla którego ogłoszenie naboru wniosków planowane jest na marzec 2026 rok (w ramach typu 1b lub typu 5).

33. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego utworzona została w ramach projektu X, natomiast w ramach projektu Y została dodatkowo wyposażona w niezbędny sprzęt. Wypożyczalnia cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców. w związku z tym prosimy o informację:

Czy w ramach naboru 6.18 dopuszczalne jest doposażenie istniejącej wypożyczalni? Jeśli tak, czy sprzęt zakupiony w nowym projekcie może być tożsamy ze sprzętem sfinansowanym w projekcie „Lepsze jutro”?

Odpowiedź: Dopuszczalne jest doposażenie istniejącej wypożyczalni oraz zakup dodatkowych egzemplarzy sprzętu tego samego rodzaju, o ile zakup wynika z diagnozy potrzeb i stanowi rozwój usługi (zwiększenie dostępności), a Beneficjent wykaże brak podwójnego finansowania oraz że nie prowadzi to do zastąpienia dotychczasowego finansowania finansowaniem z nowego projektu. Należy również pamiętać, iż doposażenie wypożyczalni jest elementem kompleksowych projektów, dotyczących usług asystenckich lub usług opiekuńczych.

34. Jak należy postąpić w sytuacji, gdy Wnioskodawca już realizuje tego typu usługi w innych projektach? Czy możliwe jest ich kontynuowanie w ramach przedmiotowego naboru?

Odpowiedź: Tak, możliwe jest realizowanie takich usług również w ramach projektu składanego w naborze 6.18. Jednocześnie projekt musi:

- **obejmować usługi opiekuńcze i/lub asystenckie jako element obligatoryjny,**

- kontynuacja realizacji usług musi wynikać z diagnozy potrzeb potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i Programu Usług Społecznych
- zapewniać brak podwójnego finansowania oraz brak zastępowania dotychczasowych źródeł finansowania (nie dotyczy kontynuacji wsparcia realizowanego ze środków EFS+)
- wynikać z Programu Usług Społecznych
- realizowane projekty powinny zapewniać kompleksowe wsparcie co oznacza, iż uczestnik powinien otrzymać wsparcie, którego potrzebuje w ramach jednego projektu. Możliwa jest kontynuacja wsparcia po zakończeniu udziału w jednym projekcie, pod warunkiem uzasadnienia potrzeby dalszego wsparcia. w przypadku wsparcia uczestnika w dwóch projektach w tym samym czasie, wsparcie musi być rodzajowo różne i uzasadnione brakiem kompleksowego wsparcia i innym projekcie.

35. W grupie docelowej naboru 6.18 znajdują się również osoby wykonujące usługi opiekuńcze/asystenckie. w związku z tym prosimy o doprecyzowanie:

Jeżeli rozszerzymy usługi w projekcie o opiekunki to czy w ramach projektu można objąć wsparciem również opiekunki/opiekunów, którzy nie są bezpośrednio zaangażowani w realizację projektu?

Odpowiedź: Wsparciem w projekcie mogą być objęte wyłącznie osoby spełniające kryteria grupy docelowej, wskazane we wniosku o dofinansowanie i zrekrutowane jako uczestnicy projektu.

Objęcie wsparciem osób wykonujących usługi opiekuńcze lub asystenckie jest możliwe wyłącznie wtedy, gdy osoby te są uczestnikami projektu i spełniają warunki kwalifikowalności tj: świadczą lub są gotowe do świadczenia usług społecznych lub usług zdrowotnych w społeczności lokalnej po zakończeniu projektu, dzięki wsparciu EFS+ (zgodnie z LWK). Są to osoby, które dzięki wsparciu w projekcie uzyskały kwalifikacje lub kompetencje niezbędne do świadczenia usług, np. odbyły szkolenie, kurs itp. i dzięki temu wsparciu świadczą lub są gotowe do świadczenia usług, w tym nowych usług lub w nowym zakresie po zakończeniu projektu. Wsparciem w projekcie nie mogą zostać objęte wyłącznie osoby, które jedynie realizują usługi w ramach działań projektowych lub nie realizują żadnych usług w projekcie.

36. Typ 1 tworzenie CUS: Aktualnie w Gminie funkcjonuje Dzienny Dom Seniora, utworzony wiele lat temu z programu rządowego Senior. Zakończyliśmy tam trwałość, od stycznia 2026 finansujemy bieżące funkcjonowanie z własnych środków. w DDS mamy 15 miejsc, ale aktualnie 12 z nich jest zajętych (mamy 12 uczestników).

Czy w ramach naboru 6.18, nowe 3 osoby, które obejmiemy wsparciem w DDS, będą przez Państwa traktowane jako „nowe”? i wtedy mamy możliwość objąć je wsparciem, ale też wsparciem uzupełniającym pozostałych uczestników. Czy możemy proporcjonalnie zakwalifikować do projektu 6.18 koszty funkcjonowania DDS? Czyli za 12 osób, jak aktualnie, będzie płacić Gmina, a 3 nowe będą finansowane z projektu 6.18?

Czy jednak wymagacie Państwo, aby 15 osób (czyli tyle, ile jest miejsc), było w DDS poza projektem 6.18, a w ramach projektu musimy mieć kolejne osoby (16, 17, 18 itd.), aby móc wszystkich objąć wsparciem?

Odpowiedź: Zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 z dnia 25 czerwca 2025 r. obowiązek zwiększania liczby miejsc świadczenia usług oraz liczby osób objętych tymi usługami nie dotyczy wsparcia realizowanego przez CUS (którego skala powinna wynikać z lokalnej diagnozy potrzeb). Jeśli DDS jest jedną z usług wynikającą z Programu Usług Społecznych, wówczas nie ma obowiązku zwiększania liczby miejsc, jeśli nie wynika to z diagnozy potrzeb. Należy pamiętać jednak o innym uwarunkowaniu tj. wsparcie w ramach projektu nie spowoduje zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub opiekuńczych przez beneficjenta oraz **zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie** (nie dotyczy to kontynuacji wsparcia realizowanego ze środków EFS+). Jeśli oprócz realizacji wsparcia z innych programów rządowych beneficjent finansował ze środków własnych te usługi, wsparcie ze środków EFS+ nie powinno doprowadzić do sytuacji, że finansowanie usług dotychczas realizowanych przez dany podmiot (beneficjenta) zostanie zmniejszone lub zastąpione. Należy również pamiętać, iż w projektach realizujących typ 1 - obligatoryjnie realizowane będą usługi opiekuńcze i/lub asystenckie dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i/lub osób potrzebujących usług asystenckich.

Można obejmować jednak osoby w DDS innym wsparciem, które nie jest finansowane przez Wnioskodawcę i nie spowoduje zastąpienia środkami projektowymi usług finansowanych ze środków np. gminy lub można przyjąć do DDS nowe osoby, zwiększyć liczbę miejsc w DDS, wówczas można zaplanować dla tych uczestników kompleksowe wsparcie w ramach projektu. Jeśli z dokumentów wynika, iż w DDS powstało 15 miejsc, nawet jeśli obecnie przebywa w nim 12 osób, 3 dodatkowe osoby nie będą uwzględnione jako nowe miejsca świadczenia usług. Nowym miejscem stacjonarnym będzie każde nowoutworzone miejsce powyżej 15.

W zakresie finansowania kosztów funkcjonowania DDS informujemy, że w projekcie mogą być ujmowane wydatki związane z usługami świadczonymi na rzecz uczestników projektu, z zachowaniem zasady braku podwójnego finansowania. Co do zasady możliwe jest przyjęcie rozwiązania, w którym **koszty przypisane do uczestników projektu** (np. koszty usług/świadczeń/personelu w zakresie dotyczącym uczestników projektu) są finansowane ze środków projektu, natomiast część dotycząca osób nieuczestniczących w projekcie – z budżetu gminy. Konstrukcja budżetu musi umożliwiać jednoznaczne przypisanie wydatków do wsparcia udzielanego uczestnikom projektu.

37. Typ 1 tworzenie CUS: w tym samym DDS jest potrzeba zapewnienia transportu uczestników do DDS (ze względu właśnie na brak transportu, nie wszystkie miejsca aktualnie są wykorzystywane). Czy możliwym jest objęcie wszystkich uczestników DDS wsparciem w postaci np. zajęć z dietetykiem, z innymi specjalistami, a jednocześnie zapewnić im dojazd i powrót z DDS?

Odpowiedź: Możliwe jest zaplanowanie wsparcia uzupełniającego (np. dietetyk, inni specjaliści) oraz zapewnienie dojazdu i powrotu, pod warunkiem że:

- osoby objęte transportem są **uczestnikami projektu**,
- transport jest elementem wsparcia i jest **niezbędny do zapewnienia dostępu do usług** realizowanych w projekcie,

spełnione są warunki wskazane w regulaminie/wytycznych, tj. transport przysługuje wyłącznie uczestnikom projektu korzystającym ze wsparcia w ramach EFS+ jako wsparcie towarzyszące.

38. Typ 1 tworzenie CUS: Czy uczestnicy DDS, których w ramach projektu 6.18 chcemy objąć wsparciem w postaci np. zajęć z dietetykiem, z innymi specjalistami, mogą korzystać z usługi door to door czy dodatkowo, poza DDS, musimy objąć je wsparciem opiekuńki/asystenta, aby świadczyć dla nich transport indywidualny?

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Regulaminu w cz. 5.3.4 Wsparciem w zakresie transportu indywidualnego (door-to-door) może być objęty tylko i wyłącznie uczestnik kompleksowego projektu z zakresu usług społecznych lub zdrowotnych w ramach EFS+, który otrzymuje w ramach tego projektu wsparcie, np. w formie usług opiekuńczych i oferuje się mu dodatkową usługę w zakresie transportu indywidualnego, gdy jest on niezbędny do realizacji form wsparcia założonych w projekcie. Osoby niebędące uczestnikami projektu i niekorzystające ze wsparcia w postaci usług społecznych (m.in. usług opiekuńczych/asystenckich) nie mogą być objęte usługą transportu indywidualnego.

39. Typ 2 Rozwój usług społecznych – proszę o potwierdzenie, że możliwym jest objęcie projektem dzieci z niepełnosprawnościami, które otrzymałyby wsparcie w postaci specjalistycznych usług w miejscu zamieszkania (wsparcie psychologa), co spełniłoby wymóg „*Wsparcie dla usług opiekuńczych lub asystenckich prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.*”.

Psycholog świadczący usługi specjalistyczne jednocześnie stanowi wartość „1” we wskaźniku rezultatu „Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej”

Jeśli psychologa świadczącego specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania nie możemy uwzględnić we wskaźniku rezultatu „Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej”, to czy pozytywnie oceniony może zostać projekt, w którym wartość tego wskaźnika będzie wynosiła 0? Jednocześnie będziemy mieć wartość dodatnią w innym wskaźniku, np. w „Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług”.

I dalej, czy w przypadku psychologa świadczącego specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, obowiązuje nas trwałość projektu? (*W przypadku finansowania tworzenia miejsc świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej w formie stacjonarnej Wnioskodawca zapewnia trwałość tych miejsc przez okres odpowiadający co najmniej okresowi realizacji projektu.*)

Odpowiedź: Zgodnie z Regulaminem naboru, grupę docelową dla projektów realizujących typ 2 stanowią m.in.:

- osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym ze względu na niepełnosprawność,
- osoby potrzebujące usług asystenckich,
- opiekunowie faktyczni/nieformalni oraz ich otoczenie.

W związku z powyższym **objęcie wsparciem dzieci z niepełnosprawnościami w formie specjalistycznych usług świadczonych w miejscu zamieszkania (np. wsparcie psychologiczne) jest zgodne z definicją grupy docelowej** i dopuszczalne w ramach typu 2, pod warunkiem spełnienia kryteriów kwalifikowalności i właściwego udokumentowania na etapie rekrutacji.

Należy pamiętać, iż nie ma możliwości realizacji wyłącznie specjalistycznej usługi opiekuńczej, która zakłada usługi specjalistów np. pielęgnację, wsparcie psychologa. Zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 usługa opiekuńcza specjalistyczna jest usługą opiekuńczą uzupełnioną o wsparcie specjalistów i świadczona jest obok usług opiekuńczych i powinna być realizowana razem z nimi, a nie zamiast nich. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania zostały wskazane w ww. Wytycznych w Podsekcji 4.3.5.3.

Jednocześnie informujemy, że wskaźnik rezultatu **„Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej”** dotyczy wyłącznie nowo utworzonych miejsc stacjonarnych (potencjału infrastrukturalnego) i nie obejmuje usług świadczonych w formie środowiskowej w miejscu zamieszkania uczestnika. w związku z powyższym świadczenie wsparcia psychologicznego w miejscu zamieszkania nie powinno być wykazywane w ramach tego wskaźnika.

W przypadku gdy projekt nie zakłada tworzenia nowych miejsc stacjonarnych, możliwe jest przyjęcie wartości docelowej równej 0 dla wskaźnika „Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej”, przy zachowaniu adekwatności zestawu wskaźników do zakresu działań projektu.

W przypadku usług w miejscu zamieszkania, obowiązuje wskaźnik Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie - zgodnie z LWK obejmuje on osoby, które świadczą lub są gotowe do świadczenia usług społecznych lub usług zdrowotnych w społeczności lokalnej po zakończeniu projektu, dzięki wsparciu EFS+. Celem wskaźnika jest zmierzenie, jaką zmianę u osób objętych wsparciem spowodowała interwencja programu, tzn. ile osób dzięki EFS+ uzyskało możliwość świadczenia usług społecznych lub zdrowotnych po zakończeniu projektu. Tym samym, we wskaźniku należy wykazywać osoby, które dzięki wsparciu w projekcie uzyskały kwalifikacje lub kompetencje niezbędne do świadczenia usług, np. odbyły szkolenie, kurs itp. i dzięki temu wsparciu świadczą lub są gotowe do świadczenia usług, w tym nowych usług lub w nowym zakresie po zakończeniu projektu. We wskaźniku nie należy wykazywać osób, które jedynie realizują usługi w ramach działań projektowych.

W zakresie trwałości informujemy, że wymóg trwałości odnoszący się do „miejsc stacjonarnych” ma zastosowanie wyłącznie w przypadku finansowania ich tworzenia lub

finansowania. w przypadku usług środowiskowych świadczonych w miejscu zamieszkania uczestnika trwałość w rozumieniu tego wskaźnika nie ma zastosowania.

- 40. Typ 2 Rozwój usług społecznych: Czy możliwym jest zaplanowanie w projekcie kosztów usług asystenckich, świadczonych przez AOON, którymi zostaną rodzice dzieci z niepełnosprawnościami, po otrzymaniu pozytywnej opinii psychologa, spełniający wymagania Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027: 2) Usługa asystencka jest świadczona przez: b) asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej – warunkiem zatrudnienia kandydata jako asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jest uzyskanie pozytywnej opinii psychologa na podstawie weryfikacji predyspozycji osobowościowych oraz kompetencji społecznych. Po uzyskaniu pozytywnej opinii psychologa, asystentem osobistym osoby niepełnosprawnej mogą zostać kandydaci: posiadający doświadczenie w realizacji usług asystenckich, w tym zawodowe, wolontariackie lub osobiste, wynikające z pełnienia roli opiekuna faktycznego.**

Niniejsze spełni wymóg „Wsparcie dla usług opiekuńczych lub asystenckich prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu.”.

Czy tych AOON powinniśmy uwzględniać rezultatu „Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej”?

Jeśli tych AOON nie możemy uwzględnić we wskaźniku rezultatu „Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej”, to czy pozytywnie oceniony może zostać projekt, w którym wartość tego wskaźnika będzie wynosiła 0? Jednocześnie będziemy mieć wartość dodatnią w innym wskaźniku, np. w „Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług”.

I dalej, czy w przypadku AOON, obowiązuje nas trwałość projektu? (W przypadku finansowania tworzenia miejsc świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej w formie stacjonarnej Wnioskodawca zapewnia trwałość tych miejsc przez okres odpowiadający co najmniej okresowi realizacji projektu.)

Odpowiedź: Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków EFS+, dopuszczalne jest świadczenie usług asystenckich przez asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością posiadającego doświadczenie wynikające m.in. z pełnienia roli

opiekuna faktycznego, pod warunkiem spełnienia wszystkich wymogów określonych w Wytycznych, w tym uzyskania pozytywnej opinii psychologa potwierdzającej predyspozycje osobowościowe oraz kompetencje społeczne.

Należy jednak pamiętać, iż opiekun faktyczny (nieformalny) to osoba opiekująca się osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (w tym ze względu na niepełnosprawność), niebędąca opiekunem formalnym (zawodowym) i **niepobierająca wynagrodzenia z tytułu sprawowania takiej opieki** (nie dotyczy rodziców zastępczych). Rodzic/członkowie rodziny nie mogą więc zostać AOON dla swojego dziecka. Asystentem osobistym osoby niepełnosprawnej może zostać **osoba zatrudniona przez wnioskodawcę**, która spełnia wymagania wskazane w Wytycznych ... w cz. 5.3.5.

W każdym przypadku szczegółowe rozwiązania organizacyjne powinny zostać opisane we wniosku o dofinansowanie i podlegać będą ocenie na etapie wyboru projektu.

41. Projekt będzie realizowany w zakresie typu 1: *Tworzenie i rozwój istniejących usług społecznych oraz usług świadczonych w społeczności lokalnej, wchodzących w zakres interwencji EFS+.*

Zgodnie z regulaminem z kryterium specyficznej dopuszczalności pkt. 11 *Zapewnienie realizacji usług w ramach CUS – w projekcie obejmującym tworzenie nowych CUS w ramach typu 1, Wnioskodawca zapewnia, iż minimum 70% kosztów bezpośrednich projektu zostanie przeznaczona na realizację usług z zakresu interwencji EPS+ określonych w kryterium nr 7.*

Czy w związku z powyższym pozostałe 30% można przeznaczyć na adaptacje budynku w którym będzie znajdował się CUS?

Odpowiedź: w projektach obejmujących tworzenie nowych Centrów Usług Społecznych w ramach typu 1, zgodnie z kryterium specyficznym dopuszczalności nr 11 oraz zapisami Instrukcji wypełniania wniosku, w opisie zadań należy wykazać, że minimum 70% kosztów bezpośrednich projektu zostanie przeznaczona na realizację usług z zakresu interwencji EFS+ określonych w kryterium nr 7 oraz na koszty zatrudnienia specjalistów pozostających w bezpośrednim kontakcie z mieszkańcami, w szczególności koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych (KIPUS), organizatorów usług społecznych (OUS) oraz organizatorów społeczności lokalnej (OSL).

Pozostała część kosztów bezpośrednich projektu, nieprzekraczająca 30%, może zostać przeznaczona na działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem CUS, w szczególności

na opracowanie lokalnej diagnozy potrzeb, koszty utworzenia CUS, prace remontowe i adaptacyjne, zakup środków trwałych oraz wyposażenie stanowisk pracy.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że wydatki infrastrukturalne, w tym remonty i adaptacje, podlegają limitowi cross-financingu określonego w regulaminie naboru, wynoszącemu maksymalnie 20% całkowitych kosztów projektu, obejmujących koszty bezpośrednie i pośrednie.

W związku z powyższym środki przeznaczone w ramach 30% kosztów bezpośrednich na działania związane z utworzeniem CUS, w tym prace adaptacyjne, nie mogą przekroczyć obowiązującego limitu cross-financingu i nie mogą prowadzić do obniżenia udziału środków przeznaczonych na realizację usług poniżej wymaganego poziomu.

42. Poproszę o doprecyzowanie interpretacji kryterium specyficznego dopuszczalności nr 5 dotyczącego okresu realizacji projektu (nie dłużej niż 36 miesięcy). Czy prawidłowe jest rozumienie, że 36 miesięcy liczy się jako pełne 36 miesięcy kalendarzowych od daty rozpoczęcia (np. okres realizacji projektu od 15.09.2026 do 14.09.2029), czy należy przyjąć, że projekt powinien zakończyć się do końca miesiąca poprzedzającego (np. przy starcie 15.09.2026 koniec najpóźniej 31.08.2029)? Uprzejmie proszę o wskazanie prawidłowej metodologii wyliczenia limitu 36 miesięcy.

Odpowiedź: Okres 36 miesięcy należy liczyć jako pełne 36 miesięcy kalendarzowych od daty rozpoczęcia realizacji projektu.

Zgodnie z art. 112 Kodeksu cywilnego, termin oznaczony w miesiącach kończy się z upływem dnia, który datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Oznacza to, że przykładowo:

- przy rozpoczęciu realizacji projektu w dniu 15.09.2026 r., maksymalny okres 36 miesięcy upływa w dniu 14.09.2029 r.,
- przy rozpoczęciu realizacji projektu w dniu 31.10.2024 r., termin 36 miesięcy upływa w dniu 31.10.2027 r.

Jednocześnie, zgodnie z art. 115 Kodeksu cywilnego, jeżeli ostatni dzień terminu przypada na dzień ustawowo wolny od pracy lub sobotę, termin ulega przesunięciu na pierwszy następujący po nim dzień roboczy.

W związku z powyższym:

- okres realizacji projektu liczony jest jako pełne 36 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia,
- nie stosuje się zasady „zamykania” projektu do końca miesiąca poprzedzającego,

– w przypadku, gdy ostatni dzień terminu przypada na dzień wolny od pracy lub sobotę, obowiązuje przesunięcie terminu zgodnie z art. 115 Kodeksu cywilnego.

43. Czy w przypadku istniejącego CUS, który posiada aktualną diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej (ważną do 2029 r.), możliwe jest sfinansowanie w projekcie opracowania nowej diagnozy w 2029 r.?

Jeżeli sfinansowanie nowej diagnozy nie jest możliwe, prosimy o potwierdzenie, czy dopuszczalne jest sfinansowanie aktualizacji/pogłębienia diagnozy wyłącznie w zakresie planowanych nowych usług (np. mieszkanie wspomagane, rozwój usług dla osób z niepełnosprawnościami).

Odpowiedź: Zgodnie z Podrozdziałem 4.3.4 Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków EFS+ (sekcja „Centra Usług Społecznych”), wsparcie związane z tworzeniem CUS może obejmować koszty opracowania lokalnej diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz utworzenia planu wdrażania CUS. Zapis ten odnosi się do sytuacji tworzenia CUS oraz przygotowania go do funkcjonowania.

Jednocześnie w dokumentach naboru oraz wytycznych nie przewidziano finansowania nowej pełnej diagnozy w sytuacji, gdy CUS już funkcjonuje i posiada aktualną diagnozę spełniającą wymogi ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Zasady kwalifikowalności wydatków oraz ogólne warunki realizacji projektów wymagają racjonalności i niepowielania działań już zrealizowanych, w szczególności gdy istniejący dokument pozostaje aktualny i obejmuje zakres planowanych usług.

W związku z powyższym, w przypadku gdy CUS posiada aktualną diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej ważną do 2029 r., co do zasady nie ma podstaw do finansowania opracowania nowej, pełnej diagnozy w ramach projektu.

Dopuszczalne jest natomiast sfinansowanie aktualizacji, uzupełnienia lub pogłębienia diagnozy w zakresie planowanych nowych usług lub nowych grup odbiorców, jeżeli zakres projektu wykracza poza obszary objęte dotychczasową diagnozą. Takie działanie powinno być merytorycznie uzasadnione zakresem projektu i nie może stanowić powielenia wcześniej opracowanego dokumentu.

Powyższe stanowisko wynika z łącznej interpretacji zapisów Podrozdziału 4.3.4 Wytycznych EFS+ oraz zasad kwalifikowalności i racjonalności wydatków określonych w regulaminie naboru.

44. Czy możliwe jest sfinansowanie w projekcie dostosowania budynku istniejącego CUS do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np. montaż planów tyflograficznych, systemów przywoławczych, elementów zwiększających dostępność), przy zachowaniu limitu cross-financingu?

Odpowiedź: w projektach obejmujących tworzenie nowych Centrów Usług Społecznych w ramach typu 1, zgodnie z kryterium specyficznym dopuszczalności nr 11 oraz zapisami Instrukcji wypełniania wniosku, w opisie zadań należy wykazać, że minimum 70% kosztów bezpośrednich projektu zostanie przeznaczone na realizację usług z zakresu interwencji EFS+ określonych w kryterium nr 7 oraz na koszty zatrudnienia specjalistów pozostających w bezpośrednim kontakcie z mieszkańcami, w szczególności koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych (KIPUS), organizatorów usług społecznych (OUS) oraz organizatorów społeczności lokalnej (OSL).

Pozostała część kosztów bezpośrednich projektu, nieprzekraczająca 30%, może zostać przeznaczona na działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem CUS, w szczególności na opracowanie lokalnej diagnozy potrzeb, koszty utworzenia CUS, prace remontowe i adaptacyjne, zakup środków trwałych oraz wyposażenie stanowisk pracy.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że wydatki infrastrukturalne, w tym remonty i adaptacje, podlegają limitowi cross-financingu określonemu w regulaminie naboru, wynoszącemu maksymalnie 20% całkowitych kosztów projektu, obejmujących koszty bezpośrednie i pośrednie.

W związku z powyższym środki przeznaczone w ramach 30% kosztów bezpośrednich na działania związane z utworzeniem CUS, w tym prace adaptacyjne, nie mogą przekroczyć obowiązującego limitu cross-financingu i nie mogą prowadzić do obniżenia udziału środków przeznaczonych na realizację usług poniżej wymaganego poziomu.

45. Czy w nowoutworzonym mieszkaniu wspomaganim realizowanym w ramach CUS istnieje możliwość zatrudnienia w projekcie pracownika socjalnego, którego zadaniem byłaby praca z mieszkańcami?

Jeżeli nie, czy właściwym rozwiązaniem byłoby zaplanowanie stanowiska opiekuna mieszkania / specjalisty ds. usamodzielniania?

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Regulaminu wyboru projektu cz. 5.3.4 Wytyczne do realizacji projektów pkt 7. w projekcie **nie mogą być finansowane w ramach CUS koszty związane z zatrudnieniem pracowników socjalnych lub innych pracowników realizujących**

zadania zespołu do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, którzy nie zostali oddelegowani lub przeniesieni do realizacji usług przez CUS. w ramach projektu **kwalifikowalne są wyłącznie wynagrodzenia osób zatrudnionych w ramach zespołu do spraw organizowania usług społecznych**, tj. KIPUS, OUS, OSL.

46. Czy możliwe jest sfinansowanie w projekcie superwizji dla nowozatrudnionej kadry realizującej usługi społeczne (np. opiekunów, asystentów), jako elementu podnoszenia jakości usług?

Odpowiedź: Sfinansowanie w projekcie superwizji dla kadry realizującej usługi społeczne, w tym opiekunów i asystentów, jest możliwe, o ile działanie to pozostaje w bezpośrednim związku z realizacją projektu i służy podnoszeniu jakości świadczonych usług.

Zgodnie z Podrozdziałem 4.3 Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków EFS+, wsparcie w zakresie usług społecznych powinno być dostosowane do potrzeb odbiorców oraz realizowane z poszanowaniem jakości, bezpieczeństwa i standardów świadczenia usług. w szczególności sekcja 4.3.5 określa minimalne wymagania dotyczące świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych, w tym wymogi kwalifikacyjne wobec osób świadczących usługi.

Ponadto, zgodnie z rozdziałem 5.3 regulaminu naboru, w projektach możliwe jest finansowanie działań służących nabywaniu i podnoszeniu kompetencji osób objętych wsparciem, przy zachowaniu zasad efektywności wsparcia.

Superwizja, jako forma wsparcia merytorycznego i rozwojowego dla kadry realizującej usługi społeczne, może być traktowana jako element zapewnienia właściwej jakości realizowanych usług oraz doskonalenia kompetencji zawodowych personelu, o ile została przewidziana we wniosku o dofinansowanie jako element projektu.

Jednocześnie należy podkreślić, że superwizja nie może mieć charakteru ogólnego wsparcia kadrowego niezwiązanego bezpośrednio z realizacją projektu ani stanowić elementu bieżącego funkcjonowania jednostki niezwiązanego z projektem.

47. Czy w ramach projektu możliwe jest sfinansowanie kosztów bieżącego funkcjonowania mieszkania wspomaganego, tj. w szczególności:

a) kosztów eksploatacyjnych i mediów (np. energia, ogrzewanie, woda, wywóz odpadów),

b) kosztów zakupu żywności dla mieszkańców,

c) kosztów środków czystości oraz środków higienicznych/podstawowych materiałów zużywalnych związanych z codziennym funkcjonowaniem mieszkania?

Odpowiedź: w ramach projektów realizowanych w naborze FEPZ.06.18-IP.01-001/26 możliwe jest finansowanie kosztów związanych z funkcjonowaniem mieszkań wspomaganych wyłącznie w takim zakresie, w jakim są one bezpośrednio związane z realizacją usług społecznych świadczonych w ramach projektu.

Zgodnie z Podrozdziałem 4.3.3 Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków EFS+ (Usługi w mieszkaniach) oraz zasadami określonymi w rozdziale 5.3 regulaminu naboru, wsparcie w ramach projektu nie może prowadzić do zastępowania dotychczasowego finansowania usług ze środków krajowych ani finansowania bieżącego funkcjonowania jednostek.

Ponadto, zgodnie z Podrozdziałem 4.3.3 pkt 8 Wytycznych, wsparcie w projekcie nie może powodować zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług oraz zastępowania środkami projektu dotychczasowego finansowania ze środków innych niż europejskie.

W związku z powyższym:

a) koszty eksploatacyjne i mediów (energia, ogrzewanie, woda, wywóz odpadów) co do zasady nie są kwalifikowalne jako stałe koszty bieżącego utrzymania mieszkania i powinny być finansowane ze środków własnych jednostki lub systemu pomocy społecznej; mogą być rozważane wyłącznie wyjątkowo, jeżeli są ściśle powiązane z określonymi działaniami projektowymi i zostały należycie uzasadnione,

b) koszty zakupu żywności dla mieszkańców nie stanowią wydatku kwalifikowalnego w ramach projektu, gdyż dotyczą bieżącego utrzymania osób i nie są bezpośrednio związane z realizacją usług społecznych,

c) koszty środków czystości, środków higienicznych oraz materiałów zużywalnych mogą być uznane za kwalifikowalne wyłącznie w zakresie niezbędnym do realizacji usług świadczonych w ramach projektu (np. w związku z działaniami opiekuńczymi lub treningowymi), natomiast nie jako element stałego finansowania codziennego funkcjonowania mieszkania.

Podsumowując, projekt może finansować koszty związane z realizacją usług w mieszkaniu wspomaganych, natomiast nie może finansować w sposób systemowy bieżących kosztów utrzymania mieszkania i mieszkańców, które należą do zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego lub systemu pomocy społecznej.

48. Czy w projekcie, w którym zaplanowano usługi asystenckie (bez klasycznych usług opiekuńczych), możliwe jest jednocześnie finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (np. rehabilitacja) i zakupu wyposażenia do wypożyczalni sprzętu wspierającego funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami, jako elementu kompleksowego wsparcia środowiskowego?

Odpowiedź: w projektach realizowanych w ramach typu 1, zgodnie z kryterium „Zakres usług realizowanych przez CUS”, obligatoryjne jest zapewnienie usług opiekuńczych i/lub asystenckich dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i/lub osób potrzebujących usług asystenckich.

W związku z powyższym, możliwość realizacji pozostałych form wsparcia, w tym usług specjalistycznych, usług zdrowotnych, działań środowiskowych, wyposażenia wypożyczalni sprzętu czy innych elementów wsparcia, jest każdorazowo uzależniona od tego, czy stanowią one uzupełnienie i wzmocnienie realizowanych usług opiekuńczych i/lub asystenckich.

Dopuszczalne jest zatem zaplanowanie w projekcie kompleksowego wsparcia obejmującego m.in. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz wyposażenie wypożyczalni sprzętu wspierającego funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami, pod warunkiem że:

- projekt obejmuje realizację usług opiekuńczych i/lub asystenckich,
- działania te wynikają z indywidualnych potrzeb uczestników projektu,
- stanowią element spójnego modelu wsparcia środowiskowego,
- nie prowadzą do zastępowania świadczeń finansowanych ze środków publicznych w ramach systemu ochrony zdrowia lub pomocy społecznej.

W przypadku projektów, w których nie przewidziano realizacji usług opiekuńczych i/lub asystenckich, realizacja pozostałych form wsparcia nie spełnia kryterium „Zakres usług realizowanych przez CUS” i nie jest dopuszczalna w ramach naboru.

49. Czy Partnerem może być osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą czy tylko Fundacja? Czy Partner może być z innego województwa?

Odpowiedź: w zakresie dopuszczalności partnerów w projektach realizowanych w ramach naboru FEPZ.06.18-IP.01-001/26 uprzejmie wyjaśniamy, co następuje.

Zgodnie z regulaminem naboru, katalog podmiotów wskazanych w pkt 2.2.1 dotyczy Wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie i nie odnosi się bezpośrednio do partnerów projektu.

Zasady realizacji projektów partnerskich zostały określone w kryterium „Projekt partnerski”, które odwołuje się do art. 39 ust. 1 - 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021 - 2027.

Przepisy te nie ograniczają partnerstwa wyłącznie do organizacji pozarządowych ani fundacji, lecz dopuszczają udział w partnerstwie różnych podmiotów, w tym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, pod warunkiem że:

- partner wnosi rzeczywisty wkład w realizację projektu,
- partner uczestniczy we wspólnej realizacji zadań projektowych,
- partnerstwo zostało zawarte przed złożeniem wniosku i potwierdzone umową lub porozumieniem,
- zachowane zostały przepisy dotyczące wyboru partnera, w szczególności w przypadku podmiotów zobowiązanych do stosowania prawa zamówień publicznych.

W związku z powyższym, partnerem projektu może być zarówno organizacja pozarządowa (np. fundacja), jak i osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, o ile spełnia warunki wynikające z przepisów dotyczących partnerstwa.

Jednocześnie informujemy, że regulamin naboru nie wprowadza ograniczeń terytorialnych w odniesieniu do partnerów projektu. w związku z tym partner może mieć siedzibę poza województwem zachodniopomorskim, pod warunkiem że jego udział jest uzasadniony zakresem projektu i przyczynia się do realizacji działań na rzecz grup docelowych zamieszkujących województwo zachodniopomorskie.

Należy przy tym odróżnić partnerstwo projektowe od zlecenia usług podmiotom ekonomii społecznej. Kryterium dotyczące przeznaczenia co najmniej 30% środków na zlecenie usług PES odnosi się do zamówień lub powierzania realizacji usług i nie ogranicza katalogu podmiotów mogących pełnić rolę partnera projektu.

50. W nawiązaniu do wcześniej zadanego pytania dotyczącego możliwości objęcia wsparciem w ramach usługi terapeuty ds. przemocy rodzin bez dzieci oraz osób pozostających w związkach nieformalnych, zwracamy się z uprzejmą prośbą o doprecyzowanie stanowiska w kontekście planowanych przez Gminę działań obejmujących zajęcia korekcyjne na pływalni dla dzieci.
Czy w ramach wskazanego typu projektu istnieje możliwość realizacji zajęć korekcyjnych dla dzieci prowadzonych na pływalni?

Odpowiedź: w ramach projektów realizowanych w typie 1 możliwa jest realizacja usług z zakresu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz usług zdrowotnych jako uzupełnienia usług społecznych, zgodnie z kryterium „Zakres usług realizowanych przez CUS” oraz pkt 5.3.4 regulaminu naboru.

Zajęcia korekcyjne dla dzieci prowadzone na pływalni mogą zostać uznane za kwalifikowalne wyłącznie w sytuacji, gdy stanowią element kompleksowego wsparcia rodziny objętej projektem, wynikają z indywidualnej diagnozy potrzeb uczestników oraz nie mają charakteru ogólnodostępnych zajęć sportowych lub rekreacyjnych.

Jednocześnie wsparcie to nie może zastępować świadczeń finansowanych ze środków publicznych w ramach systemu ochrony zdrowia.

Należy przy tym podkreślić, że same dzieci nie stanowią odrębnej grupy docelowej w ramach typu 1. Wsparcie może być kierowane do rodzin objętych projektem, w tym do dzieci jako członków tych rodzin, o ile działania wobec dzieci stanowią element kompleksowego wsparcia rodziny wynikającego z diagnozy potrzeb i wpisują się w zakres interwencji EFS+ określony w regulaminie naboru.

51. Czy w przypadku istniejącego CUS, który posiada aktualną diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej (ważną do 2029 r.), możliwe jest sfinansowanie w projekcie opracowania nowej diagnozy w 2029 r.?

Jeżeli sfinansowanie nowej diagnozy nie jest możliwe, prosimy o potwierdzenie, czy dopuszczalne jest sfinansowanie aktualizacji/pogłębienia diagnozy wyłącznie w zakresie planowanych nowych usług (np. mieszkanie wspomagane, rozwój usług dla osób z niepełnosprawnościami).

Odpowiedź: Zgodnie z Podrozdziałem 4.3.4 Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków EFS+ (sekcja „Centra Usług Społecznych”), wsparcie związane z tworzeniem CUS może obejmować koszty opracowania lokalnej diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz utworzenia planu wdrażania CUS. Zapis ten odnosi się do sytuacji tworzenia CUS oraz przygotowania go do funkcjonowania.

Jednocześnie w dokumentach naboru oraz wytycznych nie przewidziano finansowania nowej pełnej diagnozy w sytuacji, gdy CUS już funkcjonuje i posiada aktualną diagnozę spełniającą wymogi ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Zasady kwalifikowalności wydatków oraz ogólne warunki realizacji projektów wymagają racjonalności

i niepowielania działań już zrealizowanych, w szczególności gdy istniejący dokument pozostaje aktualny i obejmuje zakres planowanych usług.

W związku z powyższym, w przypadku gdy CUS posiada aktualną diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej ważną do 2029 r., co do zasady nie ma podstaw do finansowania opracowania nowej, pełnej diagnozy w ramach projektu.

Dopuszczalne jest natomiast sfinansowanie aktualizacji, uzupełnienia lub pogłębienia diagnozy w zakresie planowanych nowych usług lub nowych grup odbiorców, jeżeli zakres projektu wykracza poza obszary objęte dotychczasową diagnozą. Takie działanie powinno być merytorycznie uzasadnione zakresem projektu i nie może stanowić powielenia wcześniej opracowanego dokumentu. Zgodnie z art. 21 ustawy o realizowaniu usług przez centrum usług społecznych, diagnoza jest opracowywana na okres 5 lat i podlega aktualizacji w przypadku istotnej zmiany wniosków wynikających z rozeznania, o którym mowa w ust. 1 ww. ustawy.

Powyższe stanowisko wynika z łącznej interpretacji zapisów Podrozdziału 4.3.4 Wytycznych EFS+, ustawy o realizowaniu usług przez centrum usług społecznych oraz zasad kwalifikowalności i racjonalności wydatków określonych w regulaminie naboru.

52. Czy możliwe jest sfinansowanie w projekcie dostosowania budynku istniejącego CUS do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np. montaż planów tyflograficznych, systemów przywoławczych, elementów zwiększających dostępność), przy zachowaniu limitu cross-financingu?

Odpowiedź: w projektach obejmujących tworzenie nowych Centrów Usług Społecznych w ramach typu 1, zgodnie z kryterium specyficznym dopuszczalności nr 11 oraz zapisami Instrukcji wypełniania wniosku, w opisie zadań należy wykazać, że minimum 70% kosztów bezpośrednich projektu zostanie przeznaczone na realizację usług z zakresu interwencji EFS+ określonych w kryterium nr 7 oraz na koszty zatrudnienia specjalistów pozostających w bezpośrednim kontakcie z mieszkańcami, w szczególności koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych (KIPUS), organizatorów usług społecznych (OUS) oraz organizatorów społeczności lokalnej (OSL).

Pozostała część kosztów bezpośrednich projektu, nieprzekraczająca 30%, może zostać przeznaczona na działania związane z utworzeniem i funkcjonowaniem CUS, w szczególności na opracowanie lokalnej diagnozy potrzeb, koszty utworzenia CUS, prace remontowe i adaptacyjne, zakup środków trwałych oraz wyposażenie stanowisk pracy.

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że wydatki infrastrukturalne, w tym remonty i adaptacje, podlegają limitowi cross-financingu określonego w regulaminie naboru, wynoszącemu maksymalnie 20% całkowitych kosztów projektu, obejmujących koszty bezpośrednie i pośrednie.

W związku z powyższym środki przeznaczone w ramach 30% kosztów bezpośrednich na działania związane z utworzeniem CUS, w tym prace adaptacyjne, nie mogą przekroczyć obowiązującego limitu cross-financingu i nie mogą prowadzić do obniżenia udziału środków przeznaczonych na realizację usług poniżej wymaganego poziomu.

53. Czy w nowoutworzonym mieszkaniu wspomaganym realizowanym w ramach CUS istnieje możliwość zatrudnienia w projekcie pracownika socjalnego, którego zadaniem byłaby praca z mieszkańcami?

Jeżeli nie, czy właściwym rozwiązaniem byłoby zaplanowanie stanowiska opiekuna mieszkania / specjalisty ds. usamodzielniania?

Odpowiedź: Zgodnie z pkt 5.3.4 ppkt 7 Regulaminu wyboru projektów, w ramach CUS nie mogą być finansowane koszty zatrudnienia pracowników socjalnych realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, w szczególności związane z obsługą świadczeń, prowadzeniem postępowań administracyjnych oraz realizacją zadań ustawowych OPS.

Jednocześnie, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej oraz standardami funkcjonowania mieszkań wspomaganych, w ramach tej formy wsparcia świadczone są m.in. usługi bytowe, praca socjalna oraz wsparcie w usamodzielnianiu i integracji społecznej mieszkańców.

W związku z powyższym, możliwe jest zatrudnienie w projekcie osoby realizującej pracę socjalną na rzecz mieszkańców mieszkania wspomaganego, pod warunkiem że zakres jej obowiązków będzie ograniczony wyłącznie do działań bezpośrednio związanych z realizacją usług świadczonych w mieszkaniu, w szczególności w zakresie wsparcia w procesie usamodzielniania, aktywizacji społecznej oraz funkcjonowania w środowisku lokalnym.

Niedopuszczalne jest natomiast finansowanie w ramach projektu stanowisk realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, w tym związanych z przyznawaniem świadczeń, prowadzeniem spraw administracyjnych oraz obsługą systemową OPS.

Alternatywnym rozwiązaniem jest zaplanowanie stanowiska opiekuna mieszkania lub specjalisty ds. usamodzielniania, którego zakres obowiązków obejmuje bezpośrednią pracę z mieszkańcami i realizację usług wsparcia środowiskowego.

54. Czy możliwe jest sfinansowanie w projekcie superwizji dla nowozatrudnionej kadry realizującej usługi społeczne (np. opiekunów, asystentów), jako elementu podnoszenia jakości usług?

Odpowiedź: Sfinansowanie w projekcie superwizji dla kadry realizującej usługi społeczne jest możliwe wyłącznie w odniesieniu do personelu projektu, który jest bezpośrednio zaangażowany w świadczenie usług na rzecz uczestników projektu.

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027, koszty podnoszenia kwalifikacji zawodowych personelu projektu mogą być kwalifikowalne, o ile zostały ujęte we wniosku o dofinansowanie jako niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu.

W przypadku projektów realizowanych w formule CUS należy mieć na uwadze, że działania szkoleniowe i rozwojowe dotyczące kadry systemowej CUS, w tym KIPUS, OUS oraz OSL, realizowane są zgodnie z ustawą o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, w szczególności przy udziale Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

W związku z powyższym, możliwe jest finansowanie superwizji w odniesieniu do personelu projektu zatrudnionego na podstawie umowy o pracę, realizującego bezpośrednio usługi społeczne (np. opiekunów, asystentów), jeżeli potrzeba takiego wsparcia wynika z zakresu zadań projektowych.

Nie jest natomiast dopuszczalne finansowanie superwizji dla kadry systemowej CUS ani dla podmiotów realizujących usługi w formule zlecenia lub partnerstwa.

55. Czy w ramach projektu możliwe jest sfinansowanie kosztów bieżącego funkcjonowania mieszkania wspomaganego, tj. w szczególności:

a) kosztów eksploatacyjnych i mediów (np. energia, ogrzewanie, woda, wywóz odpadów),

b) kosztów zakupu żywności dla mieszkańców,

c) kosztów środków czystości oraz środków higienicznych/podstawowych materiałów zużywalnych związanych z codziennym funkcjonowaniem mieszkania?

Odpowiedź: w przypadku utworzenia w projekcie mieszkania wspomaganego, możliwe jest finansowanie kosztów jego bieżącego funkcjonowania, w zakresie dotyczącym tego mieszkania, jako elementu realizacji usług społecznych świadczonych w ramach projektu.

Kwalifikowalne mogą być w szczególności koszty eksploatacyjne i mediów (energia, ogrzewanie, woda, wywóz odpadów, Internet), koszty zakupu żywności dla mieszkańców oraz koszty środków czystości, środków higienicznych i podstawowych materiałów zużywalnych, o ile są one związane z funkcjonowaniem mieszkania objętego wsparciem w projekcie.

Jednocześnie usługi świadczone w mieszkaniu wspomaganym muszą być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych.

Finansowanie powyższych kosztów jest możliwe w okresie realizacji projektu oraz w części przypadającej na mieszkanie objęte wsparciem w ramach projektu.

56. Czy w projekcie, w którym zaplanowano usługi asystenckie (bez klasycznych usług opiekuńczych), możliwe jest jednocześnie finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (np. rehabilitacja) i zakupu wyposażenia do wypożyczalni sprzętu wspierającego funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami, jako elementu kompleksowego wsparcia środowiskowego?

Odpowiedź: w projektach realizowanych w ramach typu 1, zgodnie z kryterium „Zakres usług realizowanych przez CUS”, obligatoryjne jest zapewnienie usług opiekuńczych i/lub asystenckich dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i/lub osób potrzebujących usług asystenckich.

W związku z powyższym, możliwość realizacji pozostałych form wsparcia, w tym usług specjalistycznych, usług zdrowotnych, działań środowiskowych, wyposażenia wypożyczalni sprzętu czy innych elementów wsparcia, jest każdorazowo uzależniona od tego, czy stanowią one uzupełnienie i wzmocnienie realizowanych usług opiekuńczych i/lub asystenckich.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania muszą być realizowane zgodnie z warunkami wskazanymi w Podsekcji 4.3.5.3. Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027, w szczególności należy pamiętać, iż specjalistyczne usługi opiekuńcze udzielane w ramach działania 6.18 są realizowane na podstawie rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, w formie m.in. pielęgnacji jako wspierania procesu leczenia, rehabilitacji fizycznej

i usprawniania zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii.

Dopuszczalne jest zatem zaplanowanie w projekcie kompleksowego wsparcia obejmującego m.in. specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz wyposażenie wypożyczalni sprzętu wspierającego funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami, pod warunkiem że:

- projekt obejmuje realizację usług opiekuńczych i/lub asystenckich,
- działania te wynikają z indywidualnych potrzeb uczestników projektu,
- stanowią element spójnego modelu wsparcia środowiskowego,
- nie prowadzą do zastępowania świadczeń finansowanych ze środków publicznych w ramach systemu ochrony zdrowia lub pomocy społecznej.

W przypadku projektów, w których nie przewidziano realizacji usług opiekuńczych i/lub asystenckich, realizacja pozostałych form wsparcia nie spełnia kryterium „Zakres usług realizowanych przez CUS” i nie jest dopuszczalna w ramach naboru.

57. W związku z tym, że projekt obejmuje utworzenie CUS, obowiązuje nas warunek kryterium 11: w projekcie obejmującym tworzenie nowych CUS w ramach typu 1, Wnioskodawca zapewnia, iż minimum 70% kosztów bezpośrednich projektu zostanie przeznaczonych na realizację usług z zakresu interwencji EFS+ określonych w kryterium nr 8.

W kryterium 8 określono: w projekcie obejmującym działania w ramach typu 1:

1. *Możliwa jest realizacja usług wchodzących w zakres interwencji EFS+, obejmująca usługi z zakresu: wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością, usług w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych oraz mieszkaniach z usługami/ze wsparciem, usług zdrowotnych, opiekuńczych, a także wsparcia opiekunów faktycznych.*

2. *Obligatoryjnie, realizowane będą usługi dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i/lub osób potrzebujących usług asystenckich i/lub opiekunów faktycznych/nieformalnych.*

W związku z tym prosimy o informacje:

Jakie elementy wchodzą w zakres usług objętych 70% limitem. Czy są tu tylko usługi (np. specjalistyczne, wytchnieniowe, opiekuńcze), czy również koszty zatrudnienia specjalistów pozostających w bezpośrednim kontakcie z mieszkańcami (jak było w poprzednim konkursie, np.: koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych (KIPUS), organizatorów usług społecznych (OUS) oraz organizatorów społeczności lokalnej (OSL). ? Czy mogą tu być uwzględnione ewentualne inne koszty?

Odpowiedź: Zgodnie z kryterium specyficznym dopuszczalności nr 11 oraz Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie, do limitu minimum 70% kosztów bezpośrednich przeznaczonych na realizację usług z zakresu interwencji EFS+ zaliczane są koszty bezpośrednio związane ze świadczeniem usług społecznych na rzecz uczestników projektu.

W szczególności w ramach limitu 70% mogą być uwzględnione:

- koszty realizacji usług społecznych wynikające z Programu Usług Społecznych, w tym m.in. usług opiekuńczych, asystenckich, specjalistycznych, wytchnieniowych, usług wsparcia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin oraz opiekunów faktycznych,
- koszty zatrudnienia personelu pozostającego w bezpośrednim kontakcie z uczestnikami projektu, w szczególności koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych (KIPUS), organizatorów usług społecznych (OUS) oraz organizatorów społeczności lokalnej (OSL),

Do limitu 70% nie zalicza się natomiast kosztów związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem CUS, kosztów administracyjnych, organizacyjnych oraz infrastrukturalnych, które nie są bezpośrednio związane ze świadczeniem usług.

58. Czy w ramach limitu 70% możemy uwzględnić również elementy, które umożliwią realizację niezbędnych usług (np. w zakresie transportu door-to-door: zakup pojazdu i wynagrodzenie kierowcy)?

Odpowiedź: w ramach limitu 70% możliwe jest uwzględnienie kosztów elementów niezbędnych do realizacji usług społecznych, w tym m.in. usług transportu indywidualnego (door-to-door), pod warunkiem że:

- transport stanowi element kompleksowego wsparcia uczestników projektu,
- jest bezpośrednio powiązany z realizacją usług społecznych,
- jest niezbędny do zapewnienia dostępu do zaplanowanych form wsparcia.

Zapewnienie transportu może następować w różnych formach, w szczególności poprzez:

- zakup pojazdu,

- leasing,
- najem długoterminowy,
- zlecenie usługi podmiotowi zewnętrznemu.

Zakup pojazdu może zostać uznany za wydatek kwalifikowalny jako koszt bezpośredni projektu, o ile zostanie wykazane, że jest on niezbędny do realizacji zaplanowanych usług oraz stanowi rozwiązanie najbardziej racjonalne i efektywne kosztowo w porównaniu do innych dostępnych form zapewnienia transportu.

Na etapie oceny projektu dokonywana będzie analiza zasadności zakupu pojazdu w odniesieniu do alternatywnych rozwiązań, takich jak leasing, najem lub usługa zewnętrzna.

Jednocześnie dopuszcza się możliwość zakupu wyłącznie pojazdów bezemisyjnych.

59. Czy zakup pojazdu o napędzie spalinowym jest możliwy, czy w grę wchodzi wyłącznie pojazdy bezemisyjne (zgodnie z Artykuł 7 ust. 1 lit. h Rozporządzenia (UE) 2021/1058)

Odpowiedź: w ramach projektów realizowanych w naborze FEPZ.06.18-IP.01-001/26 kwalifikowalne są wyłącznie pojazdy bezemisyjne.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. h Rozporządzenia (UE) 2021/1058 oraz zasadami realizacji polityki klimatycznej Unii Europejskiej, wsparcie w zakresie transportu w projektach współfinansowanych ze środków EFS+ powinno być zgodne z zasadą „nie czyni poważnych szkód” (DNSH) oraz celami neutralności klimatycznej.

W związku z powyższym:

- zakup pojazdów o napędzie spalinowym nie jest kwalifikowalny w ramach projektu (pojazdy zakupione w projekcie nie mogą być zasilane paliwami kopalnymi takimi jak ropa/benzyna/gaz),
- w przypadku potrzeby zapewnienia transportu w innej formie niż pojazd bezemisyjny, Wnioskodawca może rozważyć alternatywne rozwiązania, takie jak leasing, wynajem lub zlecenie usługi podmiotowi zewnętrznemu.

60. Czy jeśli Wnioskodawcą będzie Gmina a projekt realizowany będzie przez OPS to czy w SOWIE w części "Wnioskodawca i realizatorzy" należy wskazać dane OPS w części Realizator? Czy wystarczy jednak wskazać dane realizatora (OPS) w części "Dodatkowe informacje".

W przypadku gdy wskazuje się OPS w części "Wnioskodawca i realizatorzy" w części "Dodatkowe informacje". pojawiają się dodatkowe pola dotyczące testu pomocy publicznej dla OPS - czy jest to poprawne?

Odpowiedź: w przypadku gdy Wnioskodawcą jest gmina, a realizacja projektu powierzona jest ośrodkowi pomocy społecznej będącemu jej jednostką organizacyjną, OPS powinien zostać wskazany w systemie SOWA w części „Wnioskodawca i realizatorzy” jako realizator projektu.

Wskazanie OPS wyłącznie w części „Dodatkowe informacje” nie jest wystarczające, jeżeli OPS faktycznie odpowiada za realizację zadań projektowych.

Wskazanie OPS jako realizatora w części „Wnioskodawca i realizatorzy” jako realizatora (wnioskodawcą jest gmina) jest prawidłowe i zgodne ze stanem faktycznym, w sytuacji gdy to OPS wykonuje działania merytoryczne projektu.

Pojawienie się wówczas dodatkowych pól dotyczących testu pomocy publicznej jest konsekwencją technicznego działania systemu SOWA i nie oznacza automatycznie, że w projekcie występuje pomoc publiczna.

Pola te należy wypełnić zgodnie ze stanem faktycznym.

61. Prosimy o doprecyzowanie sposobu interpretacji wskaźnika „Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej”, w szczególności w kontekście realizacji usług niestacjonarnych, takich jak usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania uczestników. Wątpliwość dotyczy tego, czy w przypadku tego rodzaju wsparcia miejsce zamieszkania osoby objętej usługami może być traktowane jako „miejsce świadczenia usług w społeczności lokalnej” w rozumieniu definicji wskaźnika. Tym samym czy do jego wartości należy wliczać liczbę osób objętych usługami opiekuńczymi świadczonymi w miejscu zamieszkania?

Odpowiedź: Wskaźnik rezultatu „Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej” dotyczy wyłącznie nowo utworzonych miejsc stacjonarnych (w ramach potencjału infrastrukturalnego) i **nie obejmuje usług świadczonych w formie środowiskowej** w miejscu zamieszkania uczestnika, ponieważ usługi takie nie polegają na utworzeniu wyodrębnionej infrastruktury pobytovej w placówce dziennej lub całodobowej.

Zwiększanie liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w formach stacjonarnych odbywa się poprzez tworzenie miejsc:

a) stałego lub krótkookresowego pobytu dziennego;

b) stałego lub krótkookresowego pobytu całodobowego w placówkach, w których są realizowane usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej lub miejsc opieki wytchnieniowej w formie krótkookresowego pobytu.

Projekty mogą zatem obejmować utworzenie miejsc stacjonarnego świadczenia usług społecznych poprzez m.in.:

- dzienny dom pomocy,
- ośrodki wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (zarówno w formie pobytu dziennego jak i całodobowego), o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach nie jest większa niż 8 dla osób wskazanych w kryterium specyficznym dopuszczalności Grupy docelowej.
- utworzone miejsca świadczenia opieki wytchnieniowej w środowisku lokalnym, w formie krótkookresowego pobytu (zgodnie z warunkami wskazanymi w Wytycznych dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 z dnia 25 czerwca 2025 r.).

Podsumowując, do wartości ww. wskaźnika **nie należy wliczać osób** objętych usługami opiekuńczymi świadczonymi w miejscu zamieszkania.

Realizację usług w miejscu zamieszkania obejmować będzie wskaźnik rezultatu *Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (osoby).*

62. Czy w ramach naboru dopuszczalna jest budowa dwóch mieszkań w technologii kontenerowej. Będzie to nowowytbudowany budynek, przyległy do planowanego budynku mieszkań socjalnych, zgodnie ze wszystkimi wymaganiami dla osób niepełnosprawnych. w nowym budynku będą znajdować się dwa mieszkania wspomagane przeznaczone łącznie dla 3 osób. Jednocześnie zaznaczam, że owa inwestycja będzie spełniała wszelkie warunki zw. z prawem budowlanym oraz mieściła w limitach, określonych przez Regulamin Naboru.

Odpowiedź: w ramach naboru FEPZ.06.18-IP.01-001/26 finansowanie infrastruktury możliwe jest wyłącznie w formule cross-financingu, na zasadach określonych w *Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021–2027* oraz w *Regulaminie wyboru projektów.*

W projektach z EFS+, cross-financing może dotyczyć również **zakupu infrastruktury, rozumianej jako budowa nowej infrastruktury** oraz wykonywanie wszelkich prac w ramach istniejącej infrastruktury (adaptacja, remont lub dostosowanie istniejącej

infrastruktury), których wynik staje się częścią nieruchomości i które zostają trwale przyłączone do nieruchomości.

W związku z powyższym, jeżeli przy tego typu inwestycji przestrzegane będą wszelkie normy krajowe (MPZP, prawo budowlane, przepisy ppoż. i in.) oraz europejskie i związane ściśle z realizacją projektu (w tym *Wytyczne dotyczące realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027, Regulamin wyboru projektów* oraz zgodnie z *ustawą o pomocy społecznej* i *Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej 1 z dnia 30 października 2023 r. w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych*), to istnieje taka możliwość.

Ostatecznie o dopuszczeniu (lub nie) budowy takich mieszkań zadecyduje Komisja Oceny Projektów na podstawie całościowych zapisów projektu, uwzględniając ich zasadność, relację nakład/rezultat, możliwość zastosowania w odniesieniu do danej grupy docelowej itd.

63. czy można w ramach naboru zaplanować wypożyczenie łóżek rehabilitacyjnych dla uczestników projektu i ująć to jako wkład własny w projekcie? Wnioskodawca posiada własną wypożyczalnię - czy można to zakwalifikować więc jako wkład własny niepieniężny, a kwotę przyjąć zgodnie z funkcjonującym cennikiem wypożyczenia? Wnioskodawca nie będzie wystawiał faktury sam sobie do projektu.

Odpowiedź: Regulamin Wyboru Projektów Nabór nr: FEPZ.06.18-IP.01-001/26 w punkcie 4. Wytycznych do realizacji projektów wskazuje możliwość sfinansowania wypożyczenia lub zakupu sprzętu wspomagającego i pielęgnacyjnego (w tym łóżek rehabilitacyjnych). Natomiast możliwość wniesienia go jako wkładu niepieniężnego **jako udostępnienie sprzętu, którego właścicielem jest Wnioskodawca** (ze składników majątku beneficjenta lub majątku innych podmiotów, jeżeli możliwość taka wynika z przepisów prawa) oraz zależy od spełnienia określonych warunków.

4. Możliwe jest finansowanie działań umożliwiających pozostanie osób z niepełnosprawnościami i osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w społeczności lokalnej, pozwalające tym osobom na w miarę możliwości samodzielne funkcjonowanie, w tym działania zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo tych osób takie jak np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania (mieszkania adaptowalne), sfinansowanie tworzenia i rozwoju wypożyczalni sprzętu wspomagającego (zwiększającego samodzielność tych osób) i sprzętu pielęgnacyjnego (niezbędnego do opieki nad tymi osobami), sfinansowanie wypożyczenia lub zakupu tego sprzętu, usługi dowożenia posiłków, usługi transportu indywidualnego ale

wyłącznie jako działania uzupełniające do świadczonych usług opiekuńczych czy asystenckich na rzecz uczestnika projektu.

Zgodnie z zapisami Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 podrozdział 3.3 wkład niepieniężny stanowiący część lub całość wkładu własnego, wniesiony na rzecz projektu, może stanowić wydatek kwalifikowalny, o ile nie był uprzednio współfinansowany ze środków UE. (punkt 19 Wytycznych do realizacji projektów – Regulamin Wyboru Projektów Nabór nr: FEPZ.06.18-IP.01-001/26)

Wartość wkładu niepieniężnego powinna odpowiadać cenom rynkowym i być racjonalna oraz możliwa do zweryfikowania. Wewnętrzny cennik wnioskodawcy może stanowić podstawę określenia wartości wkładu, o ile stawki są zgodne z cenami rynkowymi oraz mieszczą się w standardach określonych w Katalogu standardów i cen rynkowych dla programu FEPZ 2021–2027 i przewidziano je dla każdej osoby korzystającej z wypożyczalni. We wniosku o dofinansowanie Wnioskodawca jest zobowiązany przedstawić metodologię wnoszonego wkładu własnego oraz wskazać dokument, na podstawie którego dokona rozliczenia wkładu (wartość wkładu niepieniężnego musi zostać należycie potwierdzona dokumentami o wartości dowodowej równoważnej fakturom lub innymi dokumentami np. cennik wypożyczenia wraz z protokołem przekazania sprzętu).

W przypadku wykorzystania środków trwałych na rzecz projektu, ich wartość określana jest proporcjonalnie do zakresu ich wykorzystania w projekcie.

Inną możliwością stanowi wkład własny pieniężny wnoszony w postaci opłat pobieranych za wypożyczenie sprzętu od osób trzecich, czyli uczestników projektu (jeśli opłaty wynikają z innych dokumentów np. uchwały). Wówczas koszt wypożyczenia sprzętu nie może stanowić bariery uczestnictwa w projekcie.

WAŻNE! Wskazując koszty jednostkowe wydatków należy mieć na uwadze standardy i ceny rynkowe określone w Katalogu standardu i cen rynkowych towarów i usług dla programu FEPZ 2021–2027, stanowiącym załącznik nr 7.12 do Regulaminu Wyboru Projektów Nabór nr FEPZ.06.18-IP.01-001/26.